

”Olen päässyt omille jaloilleni”

ETSIVÄN NUORISOTYÖN VALTAKUNNALLISET SOVARI 2022 -TULOKSET

Riitta Kinnunen, Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Sisällys

Johdanto	3
Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä	6
Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla	14
Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista.....	33

Liite. Sovari 2022 -kyselyyn vastanneiden nuorten taustatietoja

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry 2023

Johdanto

SOVARI – SOSIAALISEN VAHVISTUMISEN MITTARI on **etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutusmittari**. Sovarin tarkoituksena on mitata ja tuoda esille palveluiden sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia. Sovari-mittarin avulla etsivästä nuorisotyöstä ja työpajatoiminnasta saadaan organisaatiokohtaisesti ja valtakunnallisesti yhdenmukaista ja vertailtavaa laadullista vaikuttavuustietoa ja tunnuslukuja.

Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikutuksia asiakkaiden elämäntilanteisiin on tärkeää saada esille, jotta nähdään näiden palveluiden merkitys ja tarve palvelujärjestelmässä. Sovarin tuottamalla tiedolla etsivää nuorisotyötä toteuttavat organisaatiot ja työpajatoimijat voivat osoittaa yhteistyötahoilleen ja sidosryhmilleen palveluiden laatua ja vaikutuksia asiakkaiden kokemusten perusteella. Sovari täydentää työpajojen ja etsivän nuorisotyön tilastollista vaikutustietoa, jolla seurataan asiakkaiden sijoittumista muihin palveluihin, koulutukseen ja työhön.

Sovarin tarkoituksena on antaa etsivän nuorisotyön organisaatioille ja työpajoille näkökulmaa ja tietoa oman toimintansa kehittämiseen. Sovari-kysely edistää nuorten ja valmentautujien osallisuutta: Sovari toimii nuorille ja valmentautujille yhtenä kanavana tuoda esille näkemyksiään etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan toteutuksesta ja kehittämistarpeista sekä vaikuttaa palveluiden kehittämiseen jatkossa.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN SOVARI SISÄLTÄÄ KAKSI ARVIOINTIOSIOTA:

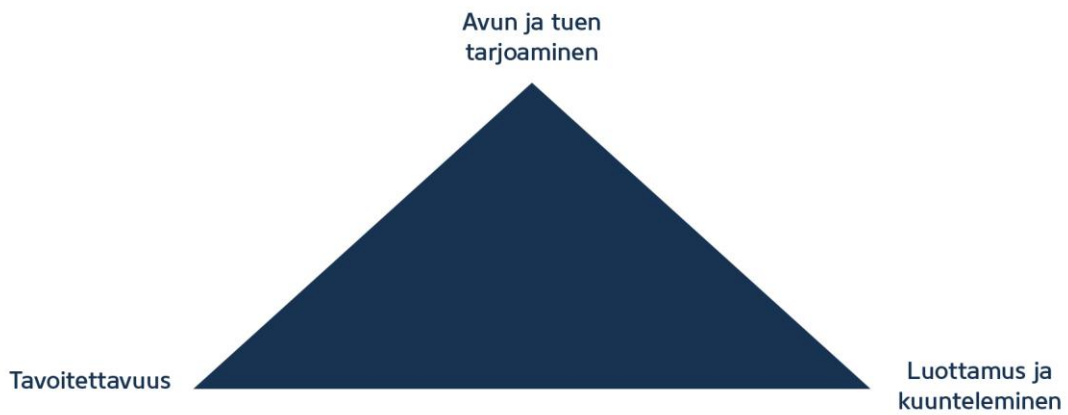
1. etsivän nuorisotyön *toteutuksen* ja
2. sen *vaikutusten* arvioinnin sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta.

Sovarissa arvioidaan etsivän nuorisotyön toteutusta ja palvelun laatua kolmella osa-alueella, joita pidetään keskeisinä onnistuneessa etsivässä nuorisotyössä (kuvio 1). Ensinnäkin palvelun tulisi olla **helposti saavutettavissa**, toiseksi sen tulisi perustua **luottamukselliseen ja sujuvaan keskusteluyhteyteen** nuoren ja etsivän välillä sekä kolmanneksi palvelun myötä nuoren tulisi **saada apua ja tukea** tilanteeseensa ja sopivan polun löytämisessä eteenpäin.¹

Etsivän nuorisotyön vaikutusten arvioinnissa selvitetään nuoren kokemia muutoksia viidellä sosiaalisen vahvistumisen osa-alueella: **arjenhallinnassa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa** (kuvio 2). Nuoren huolten kuunteleminen, keskusteleminen aikuisen kanssa ja konkreettinen apu ja tuki voivat auttaa nuorta pääsemään jumiutuneesta tilanteesta eteenpäin. Nuori voi havaita vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan uudella tavalla, saada malleja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa toimimiseen ja hoitaa omatoimisesti arjen asioitaan. Hän voi myös jäsentää mielenkiinnon kohteitaan ja vaihtoehtoja opiskelun ja työelämän saralla. Nuori voi saamansa avun myötä kokea, että hänellä on mahdollisuuksia itse vaikuttaa elämänsä kulkuun sen sijaan, että vain ajalehtisi tai kulkisi muiden ihmisten hänelle asettamien tavoitteiden mukaan. Sosiaalisen vahvistumisen arvioinnissa tarkastellaan nuorten tämänkaltaisia kokemuksia etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

¹ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajajyhdistys ry, Helsinki.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN ARVIOINTITEEMAT

Kuvio 1. Työpajatoiminnan toteutuksen arviointiteemat Sovari-mittarissa.

Kuvio 2. Sosiaalisen vahvistumisen osa-alueet Sovari-mittarissa.

Sovari tuottaa valtakunnallista, alueellista ja organisaatiokohtaista tietoa sekä asiakkaiden omin sanoin kuvaamia kokemuksia työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikutuksista. Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry laatii Sovari-tulosten alueelliset ja organisaatiokohtaiset yhteenvedot sekä valtakunnallisen raportin vuosittain. Alueelliset yhteenvedot tuotetaan etsivän nuorisotyön koordinaatioalueittain sekä AVI-alueittain. Organisaatiokohtaisissa ja alueellisissa yhteenvedoissa tulokset ovat verrattavissa valtakunnallisiin tuloksiin. Asiakaskohtaista tietoa Sovari ei tuota.

Etsivässä nuorisotyössä nuoret voivat vastata Sovari-nettikyselyyn siinä vaiheessa, kun nuoren jotain tuentarvetta on käsitelty yhdessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Nuoren asiakkuus etsivässä nuorisotyössä voi jatkua edelleen. Sovarin sisältämiä teemoja ja kysymyksiä on hyvä myös käsitellä yhdessä nuoren kanssa osana etsivää nuorisotyötä. Näin Sovarin avulla voidaan jäsentää nuoren henkilökohtaisia tavoitteita ja sosiaalista vahvistumista palvelun myötä ja keskusteluiden pohjalta hänen on helpompi arvioida palvelun laatua ja edistysaskeliaan Sovari-kyselyssä.

Sovari-mittarin on kehittänyt ja sen ylläpidosta vastaa Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry (entinen Valtakunnallinen työpajayhdistys TPY). Sovarin ylläpitäminen sisältyy kohdennetun nuorisotyön osaamiskeskuksen toimintaan, jota rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Sovari otettiin käyttöön vuoden 2016 alussa ja sen käyttäjäkunta on laajentunut vuosittain. Sovarin kehittämistyö on toteutettu yhteistyössä etsivän nuorisotyön ja työpajojen toimijoiden ja asiakkaiden kanssa. Into edistää ja kehittää etsivää nuorisotyötä ja työpajatoimintaa valtakunnallisesti.

Sovari 2022 -tuloksiin on koottu etsivän nuorison Sovari-kyselyyn saadut vastaukset vuoden 2022 ajalta. Sovari 2022 kokoaa 2509 nuoren näkemykset etsivästä nuorisotyöstä ja sen vaikutuksista sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta: 1688 nuorta vastasi Sovari-peruskyselyyn ja 821 nuorta lyhennettyyn Sovari EASY-kyselyyn. Sovari 2022 -tuloksista on tuotettu organisaatiokohtaiset yhteenvedot 119:lle etsivän nuorisotyön organisaatiolle, joilla vastanneiden määrä oli vähintään seitsemän.

Etsivän nuorisotyön Sovari 2022 -raportissa esitellään Sovarin keskeisiä valtakunnallisia tuloksia kokonaisuutena sekä nuorten taustatietojen mukaan ryhmittäin. Sovarin käyttöä tukevassa opaskirjassa² kuvataan konkreettisesti Sovarin sisältö ja käsitellään laajemmin sosiaalisen vahvistamisen osa-alueita ja periaatteita. Oppaassa annetaan myös neuvoja mittarilla saatavan tiedon tulkitsemiseen ja hyödyntämiseen.

² https://www.intory.fi/app/uploads/2021/09/tyopajatoiminnan-ja-etsivan_sovari-mittari_verkko-pdf.pdf
http://www.tpy.fi/site/assets/files/1372/tyopajatoiminnan-ja-etsivan_sovari-mittari_verkko-pdf.pdf

Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä

ETSIVÄSSÄ NUORISOTYÖSSÄ nuorten ohjaaminen palveluiden, koulutuksen ja työelämän välimaastossa edellyttää nuoren elämäntilanteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä ja tarpeiden jäsentämistä. Työn toteuttamisessa on keskeistä etsivän nuorisotyöntekijän sujuva tavoittaminen sekä nuoren kohtaaminen ja kuunteleminen. Tavoitteena on nuoren tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen niin, että hän löytää voimavaroja ja mahdollisia polkuja päästä elämässään eteenpäin³.

Sovari 2022 -kyselyyn vastanneiden nuorten näkemyksen mukaan etsivässä nuorisotyössä toteutuvat yleisesti hyvin etsivän nuorisotyön periaatteet: nuoren sujuva yhteydenpito, nuoren luottamuksen rakentuminen etsivään nuorisotyöntekijään ja nuoren kuulluksi tuleminen (kuvio 3).

Sovari-tulosten mukaan nuoren yhteydenpito etsivään nuorisotyöntekijään on yleisesti hyvin tai melko sujuvaa: tätä mieltä on 97 prosenttia Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista. Etsivän yhteydenpito on hyvin tai melko riittävää (93 % vastaajista) ja nuoret pystyvät melko helposti kertomaan asioistaan etsivälle nuorisotyöntekijälle (92 %). Etsivä nuorisotyö on siis hyvin saatavissa oleva palvelu. Nuoret saavat etsivästä työstä tukea nopeasti ja matalalla kynnyksellä.

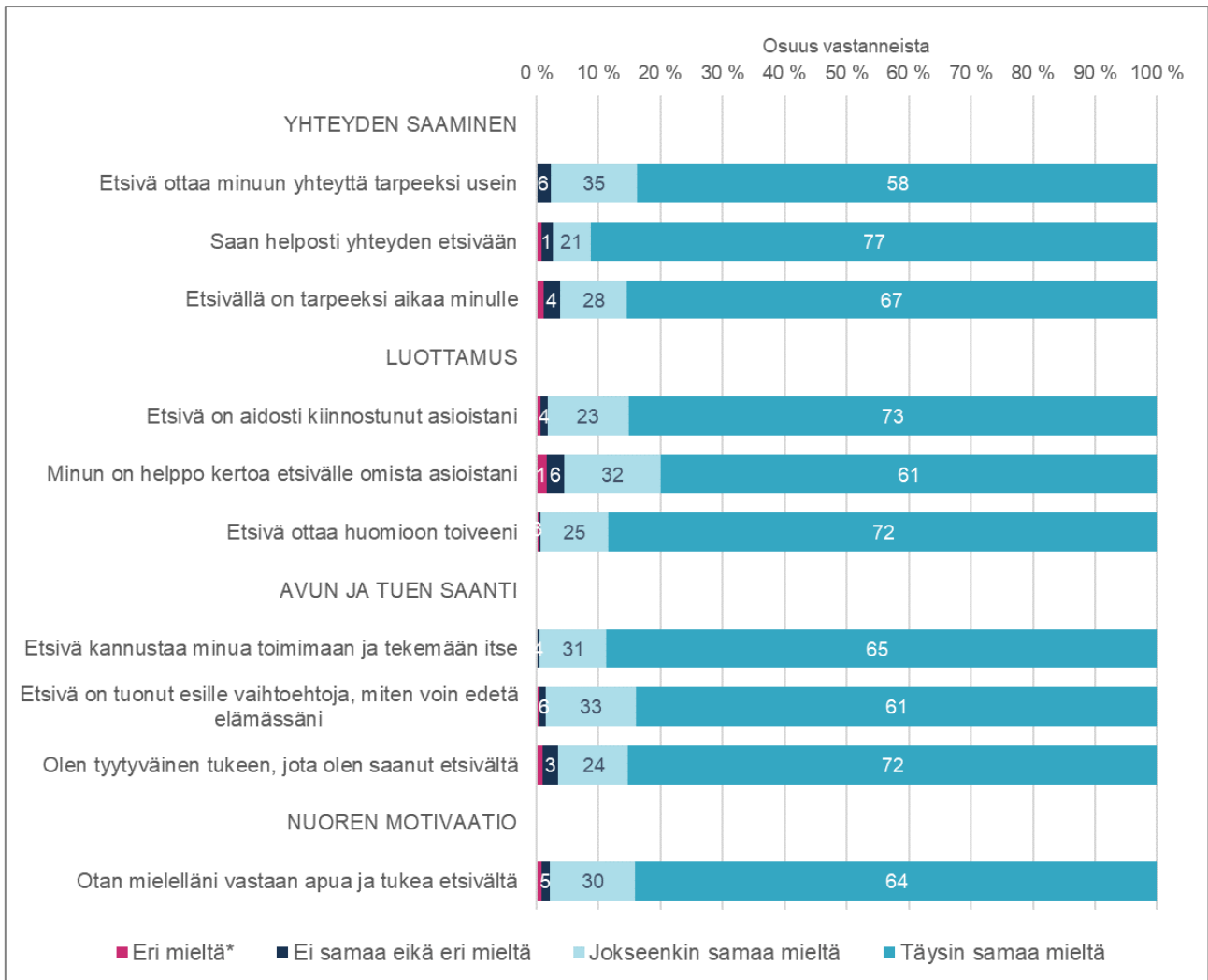
Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista 72 prosenttia on erittäin tyytyväisiä etsivältä saamaansa tukeen ja valtaosa (96 %) vähintään melko tyytyväisiä. Useimmat vastanneista nuorista (96 %) ovat saaneet etsivältä kannustusta omatoimisuuteen. Nuorista 94 prosenttia on keskustellut etsivän kanssa siitä, miten nuori voisi edetä elämässään. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat kyenneet antamaan sellaista apua, jota nuoret omakohtaisesti ovat tarvinneet. Useimmat nuoret (97 %) ovat kokeneet, että työntekijä huomioi nuoren omat toiveet ja ajatukset asioissa etenemisestä.

Kyselyyn vastanneet nuoret ovat pääosin olleet halukkaita ottamaan vastaan etsivän nuorisotyöntekijän apua ja tukea, mikä on onnistuneen yhteistyön edellytys. Kaksi kolmasosaa Sovariin vastanneista nuorista on ollut hyvin motivoituneita yhteistyöhön etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ja yhteensä 94 % vähintään melko motivoituneita.

Sovari-kyselyyn vastanneet nuoret antavat etsivän nuorisotyön toteutukselle kokonaisuutena erittäin hyvän arvosanan 4,6 asteikolla 1–5 (kuvio 4). Sovari-tulosten mukaan nuoret ovat olleet etsivään nuorisotyöhön kokonaisuutena yhtä tyytyväisiä kuin vuotta aikaisemmin, keskiarvolla 4,6 asteikolla 1–5.

Kun vuoden 2022 Sovari-tuloksia verrataan edellisen vuoden tuloksiin, tulee esille, että **entistä suurempi osa nuorista on ollut tyytyväisiä avun ja tuen saamiseen etsivältä. Sovariin vastanneet ovat olleet myös motivoituneempia työskentelemään etsivän nuorisotyöntekijän kanssa kuin vuotta aikaisemmin.** Entistä suurempi osa nuorista on ollut melko tai erittäin tyytyväisiä siihen, miten usein etsivä nuorisotyöntekijä ottaa yhteyttä nuoreen. Entistä useampi on kokenut, että etsivä nuorisotyöntekijä on aidosti kiinnostunut nuoren asioista ja ottaa huomioon nuoren toiveet. Tulosten mukaan etsivät ovat myös kannustaneet entistä useampia nuoria omatoimisuuteen ja tuoneet esille vaihtoehtoja, miten nuori voisi edetä elämässään.

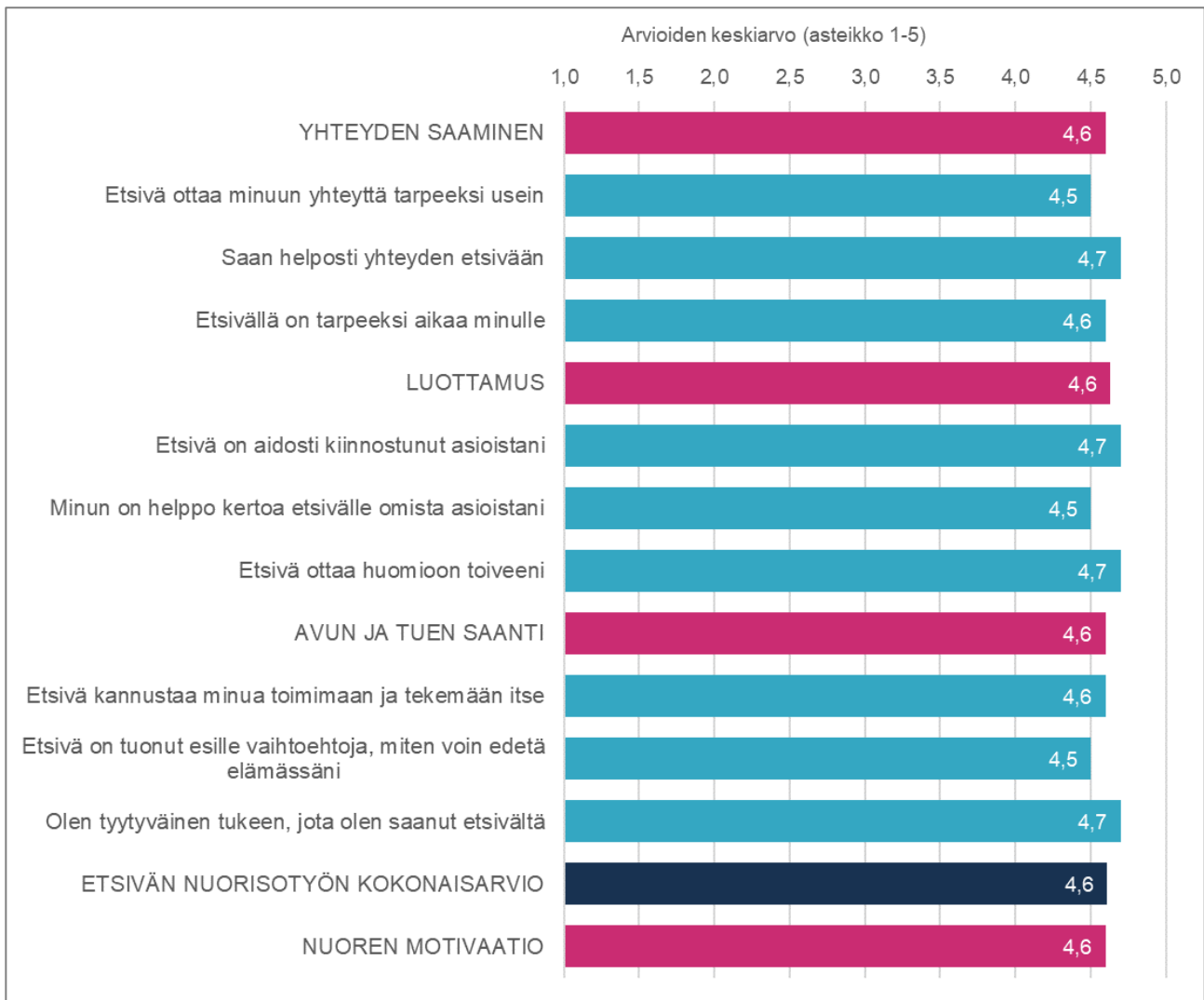
³ Kinnunen, Riitta (2016): Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari. Valtakunnallinen työpajajyhdistys ry, Helsinki.

Kuvio 3. Etsivän nuorisotyön Sovari 2022 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset etsivästä nuorisotyöstä (N=2497). (*Vastausvaihtoehdossa "Eri mieltä" on yhdistetty vastausvaihtoehdot "jokseenkin eri mieltä" ja "täysin eri mieltä".)

Samanaikaisesti, kun *melko ja täysin tyytyväisten* yhteenlaskettu osuus nuorista on kasvanut monissa etsivän nuorisotyön laadun kysymyksissä, on *täysin tyytyväisten* osuus nuorista kuitenkin voinut pienentyä. Näin on käynyt siinä, kuinka usein etsivä on ottanut yhteyttä nuoreen, sekä siinä, kuinka tyytyväinen nuori on ollut etsivän tarjoamaan tukeen. Näissä kysymyksissä täysin tyytyväisten osuus on laskenut 7–8 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta. Kertooko tämä siitä, että kun etsivä nuorisotyöntekijä pyrkii olemaan yhteyksissä ja auttamaan tasapuolisesti useita nuoria, harvemman nuoren kohdalla päästään tasolle, johon nuori on täysin tyytyväinen?

Sovari-kyselyn ulkoasu muuttui vuoden 2022 alussa. Tämä muutos on voinut joissakin kysymyksissä vaikuttaa nuorten taipumukseen ja tapaan vastata kysymyksiin: vastausasteikossa he ovat valinneet aikaisempaa harvemmin ääripään vastauksia. He ovat voineet olla taipuvaisempia valitsemaan "melko samaa mieltä" -vastausvaihtoehdon "täysin samaa mieltä" -vastauksen sijasta. Tähän ovat voineet vaikuttaa esimerkiksi kyselyssä käytetyt uudet hymiöt, joilla on pyritty selkeyttämään vastausvaihtoehtoja.

Kuvio 4. Etsivän nuorisotyön Sovari 2022 -kyselyyn vastanneiden nuorten arvioiden keskiarvot etsivästä nuorisotyöstä asteikolla 1–5 (N=2497).

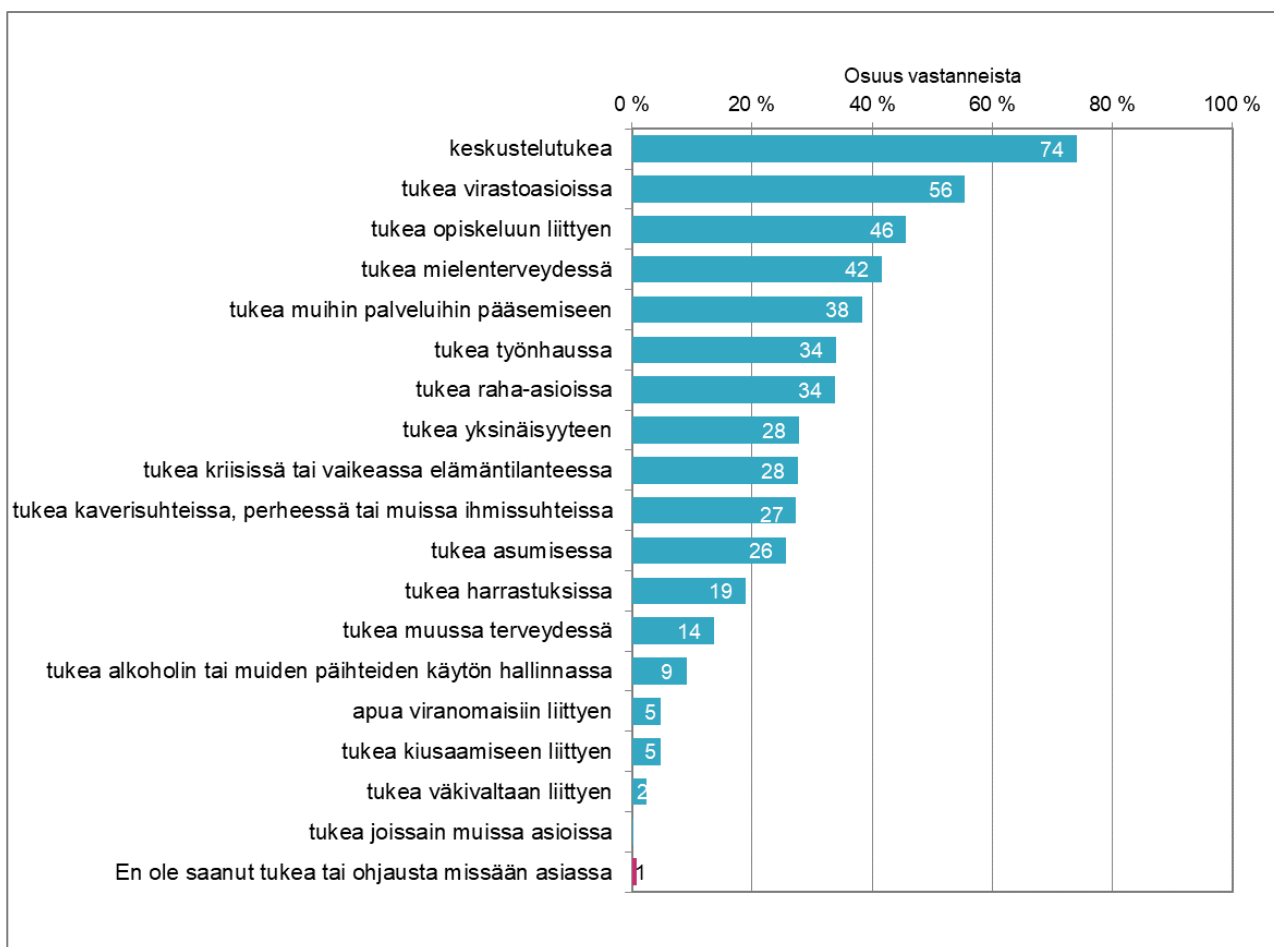
Sovari-tulosten mukaan etsivää nuorisotyötä toteutetaan hyvin niin miesten kuin naistenkin sekä eri-ikäisten näkökulmasta:

- **Sovari 2022 -tuloksissa sekä miesten että naisten antama kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle on 4,6.** Kuitenkin naiset ovat hieman tyytyväisempiä kuin miehet etsivään nuorisotyöhön (tilastollisesti merkitsevä ero). Ero tulee esille siinä, kuinka hyvin nuoret kokevat tulevansa kuulluiksi: kuinka kiinnostunut etsivä nuorisotyöntekijä on kuulemaan nuoren asioita ja kuinka luottamuksellinen keskusteluyhteys heidän välilleen muodostuu. Naiset olivat myös motivoituneempia yhteistyöhön etsivän kanssa kuin miehet.
- **Tyytyväisimpiä etsivään nuorisotyöhön ovat 21–25-vuotiaat nuoret.** Ikäryhmien välillä on eroa keskusteluiden avoimuudessa: yli 21-vuotiaiden nuorten on helpompi kertoa asioistaan etsivälle nuorisotyöntekijälle kuin heitä nuorempien. 21–25-vuotiaat ovat olleet tyytyväisimpiä siihen, kuinka hyvin he kokevat, että etsivät kuuntelevat heidän toiveitaan ja ovat tuoneet esille vaihtoehtoja, miten nuori voisi edetä tilanteestaan eteenpäin. 26–28-vuotiaat nuoret ovat muita vähemmän tyytyväisiä siihen, kuinka hyvin etsivä pitää yhteyttä nuoreen ja hänellä on aikaa nuoren kanssa. Nämä erot ikäryhmien välillä ovat tulleet esille vuoden 2022 Sovari-tuloksissa, eivät aikaisemmin.

Sovari-tulokset ilmentävät sitä, kuinka laaja-alaista on etsivässä nuorisotyössä tarjottu tuki. Nuorista suurin osa, 74 %, kokee saaneensa etsivältä nuorisotyöntekijältä keskustelutukea, ja sen merkitys on kasvanut edellisestä vuodesta (kuvio 5). Yli puolet nuorista on saanut tukea virastoasioissa, esimerkiksi lomakkeiden täyttämässä tai asioimisessa TE-toimistossa tai Kelassa. Lähes puolet nuorista on käsitellyt etsivän kanssa opiskeluun liittyviä asioita. Tämä osuus on kuitenkin laskenut edellisestä vuodesta 5 prosenttiyksiköllä.

Mielenterveyteen liittyvät asiat sijoittuvat neljänneksi yleisimmäksi teemaksi, jota nuoret ovat käsitelleet etsivän nuorisotyöntekijän kanssa: nuorista 42 % koki saaneensa tukea mielenterveyteensä. Nuoret saavat usein ohjausta etsivältä myös muihin palveluihin pääsemiseen. Tällaista tukea saaneiden osuudet ovat kasvaneet 3 prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta.

Nuoret keskustelevat etsivien kanssa usein työnhausta, raha-asioista ja asumisesta. Joka neljäs nuori on saanut tukea myös yksinäisyyteen sekä kaverisuhteisiin, perheeseen tai muihin ihmissuhteisiinsa. Joka neljäs nuori on käsitellyt kriisiin tai vaikeaan elämäntilanteeseen liittyviä asioita etsivän kanssa. Harrastukset ja muuhun terveyteen liittyvät teemat ovat jonkin verran esillä etsivässä nuorisotyössä. Uusimman Sovari-kyselyn tuomien tulosten mukaan viranomaisapu esimerkiksi poliisiin tai lastensuojelun kanssa sekä kiusaamiseen ja väkivaltaan liittyvät asiat ovat harvinaisia, mutta niitäkin käsitellään etsivässä nuorisotyössä.

Kuvio 5. Etsivän nuorisotyön Sovari 2022 -kyselyyn vastanneiden nuorten ohjauksen ja tuen saanti etsivältä nuorisotyöntekijältä (N=2483).

Minusta on tuntunut todella mukavalta, kun olen kertonut jonkin minua mietityttävän asian, niin sitä ei ole ohitettu, vaan paneuduttu siihen asiaan enemmän. Autettu asiassa. Jos johonkin ei ole osattu vastata, siihen on etsitty vastauksia ja tutkittu asiaa. Minua on kuunneltu ilman sitä, että ohjaaja ohittaisi asioitani syyllä, että esim. hänen mielestään asia ei ole tärkeä tai hänen elämässään asia ei ole tärkeä. Näin ei siis ole tapahtunut, vaan on kysytty, onko asia minulle tärkeä, ja toimittu minun mielipiteeni mukaan.

Sovari 2022 -tulosten peilaaminen edellisen kauden tuloksiin tuo esille, että keskustelutuen merkitys etsivässä nuoristyössä on kasvanut. Myös mielenterveysasiat ja muihin palveluihin ohjaaminen ovat olleet esillä entistä enemmän. Sen sijaan opiskeluun liittyviä asioita on käsitelty aikaisempaa vähemmän.

- **Miehet ja naiset käsittelevät etsivän nuorisotyöntekijän kanssa osittain erilaisia asioita. Kolme eniten käsiteltyä teemaa ovat kuitenkin samat niin miehillä kuin naisillakin:** useimmat naiset (79 %) ja miehet (69 %) ovat saaneet keskustelutukea etsivältä nuorisotyöntekijältä. Toiseksi yleisintä on virastoasioiden hoitaminen yhteistyössä: siinä apua oli saanut 55 % naisista ja 56 % miehistä. Tuen saaminen opiskelussa on seuraavaksi yleisin teema: naisista 48 % ja miehistä 43 % on saanut etsivältä tukea opiskeluun liittyen.
- **Neljänneksi yleisin teema etsivien kanssa työskentelyssä on naisilla mielenterveyden tuki ja miehillä työnhaku.** Etsivän nuorisotyön asiakkaana olleista miehistä 29 % oli työttömänä, kun taas naisista 17 %.
- **Naiset käsittelevät monipuolisemmin erilaisia teemoja kuin miehet etsivien kanssa.** Naiset kokevat miehiä enemmän saavansa etsivältä tukea ihmissuhteisiinsa sekä kriisiin tai vaikeaan elämäntilanteeseen, opiskelemiseen ja mielenterveyteen sekä keskustelutukea. Suurempi osa miehistä kuin naisista käsittelee työnhakuun liittyviä asioita etsivän nuorisotyöntekijän kanssa.
- **Miehet ovat käsitelleet aikaisempaa monipuolisemmin erilaisia teemoja etsivän nuorisotyöntekijän kanssa.** Muutos näkyy etenkin siinä, että **entistä suurempi osa miehistä on keskustellut yksinäisyyteen sekä kriisiin tai vaikeaan elämäntilanteeseen liittyvistä asioista:** noin joka neljäs miehistä on käsitellyt näitä teemoja etsivän kanssa. Naisilla muutosta edelliseen vuoteen on lähinnä siinä, että he ovat käsitelleet aikaisempaa vähemmän opiskeluun liittyviä asioita etsivien kanssa.
- **Tuensaannin muodot vaihtelevat etsivässä nuoristyössä asiakkaiden iän mukaan.** Yhteistyö sisältää yleisimmin keskustelutukea ja virastoasioiden hoitamista kaikenikäisillä nuorilla. 21–25-vuotiaat käyvät läpi monipuolisimmin erilaisia asioita etsivässä nuoristyössä.
- Alle 21-vuotiaat saavat tukea useimmiten myös opiskeluun ja mielenterveyteen. 21–25-vuotiaat saavat yleensä ohjausta lisäksi muihin palveluihin, raha-asioihin, työnhakuun ja asumiseen. 26–28-vuotiaat käsittelevät yleisimmin edellä mainittuja teemoja, mutta opiskeluasiat ovat heillä esillä harvemmin ja työasiat useammin kuin nuoremmilla. Erityisesti 26–28-vuotiaiden kanssa esille ovat tulleet myös harrastamiseen liittyvät asiat.

Sovarissa nuoret kuvaavat omin sanoin, mitä **myönteisiä kokemuksia heillä on etsivästä nuorisotyöstä.** Vastauksissa tulee esille palvelun luotettavuus ja jatkuvuus. Nuoret kokevat, että etsivät nuorisotyöntekijät ovat nuoren **rinnalla kulkijoita**, joiden puoleen he voivat kääntyä milloin vain ja missä tahansa asiassa. Nuoret kuvailevat etsivää nuorisotyötä palveluna, jossa heidät on kohdattu aidosti. Nuorten kokemusten mukaan etsivät ovat oikeasti kiinnostuneita ja välittävät nuorten tilanteesta ja avuntarpeista. Nuoret ovat kokeneet tullessaan hyväksytyiksi sellaisina kuin ovat. Joistakin asioistaan he eivät ole voineet puhua kenellekään muulle.

Nuoret ovat voineet jakaa huoliaan ja saaneet uusia näkökulmia etsivän kanssa keskustellessaan. Nuoret ovat saaneet neuvoja, vinkkejä ja kannustusta. Nuorten kuvausten mukaan etsivien työskentely on ollut asiantuntevaa, mukavaa ja lämminhenkistä. Etsivä nuorisotyöntekijä etsii ratkaisuja nuorten erilaisiin tilanteisiin sekä tukee, auttaa ja ohjaa heitä eteenpäin. Etsivässä nuorisotyössä edetään nuoren lähtökohtien, osaamisen ja voimavarojen mukaan. Etsivä nuorisotyöntekijä kannustaa nuorta omatoimisuuteen, mutta toisaalta ei painosta heitä liikaa.

- Aina saa tukea asiaan kuin asiaan, kun vaan sitä tukea ja apua pyytää. Ei ole yksin omien asioiden kanssa.
- Olen saanut paljon apua monissa asioissa. On ollut helppo laittaa viestiä aina, kun on ollut jotain asiaa ja muutenkin on ollut ihan huippua, että on joku, joka on kysellyt kuulumisia ja välittänyt.
- Olen saanut paljon apua, mutta suurin apu ehdottomasti on eräänlainen ystävyys ja keskustelutuki. Itseäni auttaa paljon se, että asioista pääsee puhumaan jonkun kanssa, ja etsivälle on paljon helpompaa puhua kuin esim. terapeutille tai lääkärille. Etsivä tuntuu omalla tavallaan inhimillisemmältä.
- On tosi kiva, että on koko ajan joku, jolle voi jutella ja johon saa helposti yhteyden. On koko ajan sellainen "turvallinen" olo, ettei tarvitse selviytyä joka päivä yksin.
- Aito välittämisen tunne. Etsivä aidosti välittää minusta ja asioistani ja kuulumisistani. Olen saanut paljon keskustelutukea eri asioihin liittyen, joka on ollut minulle todella tärkeää ja merkityksellistä. Etsivän tapaa misella voin olla juuri sellainen kuin haluan, ei tarvitse ikinä esittää mitään.
- Ekaa kertaa tuntuu, ettei apu ole hetkittäistä tai ajastettua, vaan oikeasti etsivät kulkevat rinnalla tukien ja etsien lisää apua, jos vaikka elämäntilanne muuttuu. Olen pystynyt myös asettamaan enemmän rajoja ja jaksanut paremmin arjessa.
- Oli mukavaa, kun pääsi yhdessä puimaan tulevaisuuteen liittyviä asioita sellaisen ihmisen kanssa, kuka osasi ohjata oikeaan suuntaan ja oli helppo jutella.
- Erityisesti on ollut tärkeää, kun on joku, johon voi ottaa yhteyttä koska vaan, kun siltä tuntuu. Eikä vain silloin, kun on sovittu aika. Ja kiva, kun kysyy kuulumisia.
- Etsivä nuorisotyö on auttanut lähinnä siinä, että on itsellä tunne, ettei ole ihan yksin ja että on joku, jonka puoleen kääntyä, jos tuntuu että kukaan muu ei pysty auttamaan eikä jaksa itse. Olen saanut motivaatiota asioiden hoitamiseen ja tunne siitä, että täytyy vastata jollekin muullekin kuin itselleen, auttaa.
- Etsivä nuorisotyö on auttanut minua tilanteissa, joissa en ole itse tiennyt, mitä minun kannattaisi tehdä.
- Etsivä nuorisotyöntekijä on ollut apuna ja neuvonut asioissa, joissa olen kokenut olevan vaikeuksia. On myös ollut helpottavaa, kun joku on kysellyt kuulumisia ja tiedustellut asioiden etenemisestä. Olen saanut etsivästä nuorisotyöstä varsinkin rohkaisua siihen, että asiat kyllä selviävät, sekä varmuutta siitä, että joku auttaa.
- Etsivä nuorisotyö on antanut minulle todella paljon tukea kaikessa mahdollisissa tilanteissa, ja etsivä on aina tukenut minua kaikessa ja antanut suoraa palautetta ja potkinut eteenpäin aina, kun se on ollut itselle vaikeaa. Olen oppinut ajattelemaan tulevaisuutta vähän toiveikkaammin ja oppinut menemään epä-mukavuusalueelleni.
- Etsivä nuorisotyöntekijä on turvallinen ja luotettava. Voin luottaa siihen, että hän välittää asioistani ja haluaa tukea minua.
- Etsivästä on ollut iso tuki ja turva! Olen voinut kertoa ihan mistä vaan, mikä mieltä painaa, ja hän on aina auttanut parhaansa mukaan eikä luovuttanut. Ollaan aina etsitty yhdessä ratkaisuja niin kauan, kun ne on löytenyt. Olen etsivän myötä oppinut puhumaan asioista avoimemmin ja hakemaan apua myös muualta.

- Nuorisotyöntekijä on huumorintajuinen, ystävällinen, häneltä voi kysyä mitä vaan. Hänelle voi puhua mistä vaan. Hän tekee työtä aidolla sydämellä ja rakkaudella. Hän ottaa ihmiset vastaan omana itsenään, eikä tuomitse ketään.
- Olen ehdottomasti saanut ulkopuolisen näkökulman tilanteeseeni, mikä tietyllä tavalla helpottaa myös minua siinä, mitä kannattaa tehdä tässä tilanteessa. Olen myös positiivisesti yllättynyt, että sain avun luotettavasta sekä asiantuntevasta lähteestä näinkin nopeasti.
- Olen huomannut, että apua saa kaikkeen, kun vain avaa suunsa ja osaa pyytää. Etsivältä olen saanut apua kaikkeen ja kannustusta siihen, että pystyn itse hoitamaan asioita.
- Olen saanut apua ihmiseltä, joka oikeasti ottaa minut vastaan toisena ihmisenä, ei potilaana tai asiakkaana. Tärkeintä itselleni on ollut tulla kohdatuksi sellaisena kuin olen ja se, että etsivä on ollut aidosti kiinnostunut asioistani. Olen saanut peilailla omia vaihtoehtoja ja päätöksiä ihmisen kanssa, joka ei pelkää esittää vaihtoehtoja ja tukea minua päätöksissäni.
- Olen saanut etsivän nuorisotyön kautta paljon tukea arjen asioihin ja on helpottavaa, että joku on asioistani kiinnostunut, tietoinen ja osaa auttaa eteenpäin pääsemisessä.
- Hienoa, kun sai valita tapaamispaikan sekä ajan, ei tullut virasto- tai lääkärioloa, joihin saa yhden ajan kuukauden kuluttua täydenkuun aikaan istumaan ja kuuntelemaan, miten huono ja arvoton ihminen onkaan. Olivat aidon ystävällisiä, ja toisin kuin muut viranomaisia edustavat tärkeilijät, nämä myös hymyilivät ja olivat kiinnostuneita ja osasivat keskustella muustakin, kuin mitä minun kuuluisi tai täytyisi tehdä. Tällaisia ihmisiä enemmän myös Kelaan, sossuun tms.
- Tukea ja turvan tunnetta elämän käännekohdissa. Etsivä on tarjonnut kipeästi tarvitsemia uusia näkökulmia, jotka ajan myötä ovat vahvistaneet ja eheyttäneet omaa itsetuntoa ja tuoneet toivoa. Etsivä on ollut sellainen henkilö, jonka puoleen kääntyä silloin, kun ei tiedä kenen luokse menisi. Oli sitten kyse vaikeista ajatuksista tai kysymyksistä, joita pohtii kyseisessä elämänvaiheessa, tai selviämisestä ja taitojen kehittämisestä opiskelu -ja työelämässä.
- Elämä tuntuu pysyvän paremmin hallinnassa ja, jos tuntuu, että ei pysy, niin voi ottaa yhteyttä, että tarvii apua selkiyttämään ajatuksia. Saa ulkopuolisen ihmisen näkökulman asioihin. Kun ei uskalla vaikka soittaa johonkin, niin saa henkistä tukea siihen. Saa myös seuraa, jos ei uskalla mennä yksin, vaikka kokeilemaan uutta harrastusta.

Olen saanut apua moneen käytännön asiaan, jota nuorempana en oppinut, esim. Kelan ja TE-toimiston hakemusten ja ilmoitusten tekoon, sekä avunpyyntöön ja sosiaalisten taitojen vahventamiseen. Etsiväni on erityisen ihana ja ammattitaitoinen ihminen, aina valmis auttamaan, yrittämään, juttelemaan tai tukemaan stressaavissa ja vaikeissa ajankohdissa. Ei ole koskaan tullut vastaan haastetta, jota hän ei olisi osannut hoitaa tai antaa neuvoja, ja jos hän ei välittömästi tiedä, voin olla varma, että hän selvittää. Tiedän, jos menen hänen luokseen jostain asiasta, varmasti saan ratkaisun. Tuntuu, että häntä oikeasti kiinnostaa minun auttaminen, ja aina jää hyvä mieli hänen juttusilla ollessani.

Nuoret antoivat kiitosta myös etsivän nuorisotyön järjestämästä **ryhmätoiminnasta** nuorille.

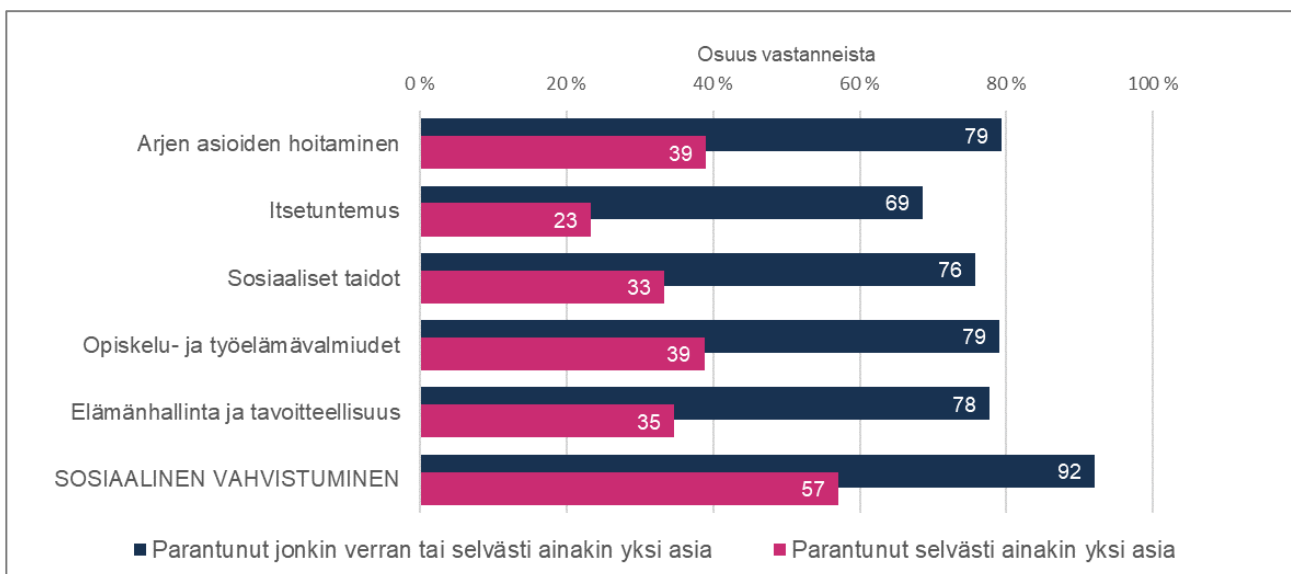
- Erinomaista tukea, jota lähinnä tarvitsin osaksi elämää, ilman mitään konkreettisia tavoitteita. Erilaisia tapaamisia järjestetään ihanan usein, joissa ei näe vain etsiviä, vaan myös muita samassa tilanteessa olevia nuoria. Kullannarvoista työtä.
- Etsivä nuorisotyö auttoi minua, kun en itse ollut riittävän toimintakykyinen tekemään asioita, joita piti tehdä. He ovat myös tarjonneet keskusteluapua ja vapaaehtoista ryhmätoimintaa. Koen kehittyneeni ryhmässä toimimisessa.
- Etsivä nuorisotyön kautta on päässyt näkemään ja tapaamaan muita nuoria ja päässyt viettämään aikaa yhdessä.
- Koen, että saan tarpeeksi tukea ja apua, jos sitä tarvitsen. Olen tykännyt käydä etsivien ruokaryhmässä, ja aina siellä on tehty hyvää ruokaa. Aion käydä jatkossakin siinä, jos vaan pääsen.
- Olen saanut tietää paljon erilaisista vaihtoehdoista työnteon/vapaa-ajan osalta. En tiennyt ennen etsivää nuorisotyötä, kuinka paljon mahdollisuuksia kaupungissani on. Olen oppinut osallistumaan erilaiseen ryhmätoimintaan avoimemmin.

Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla

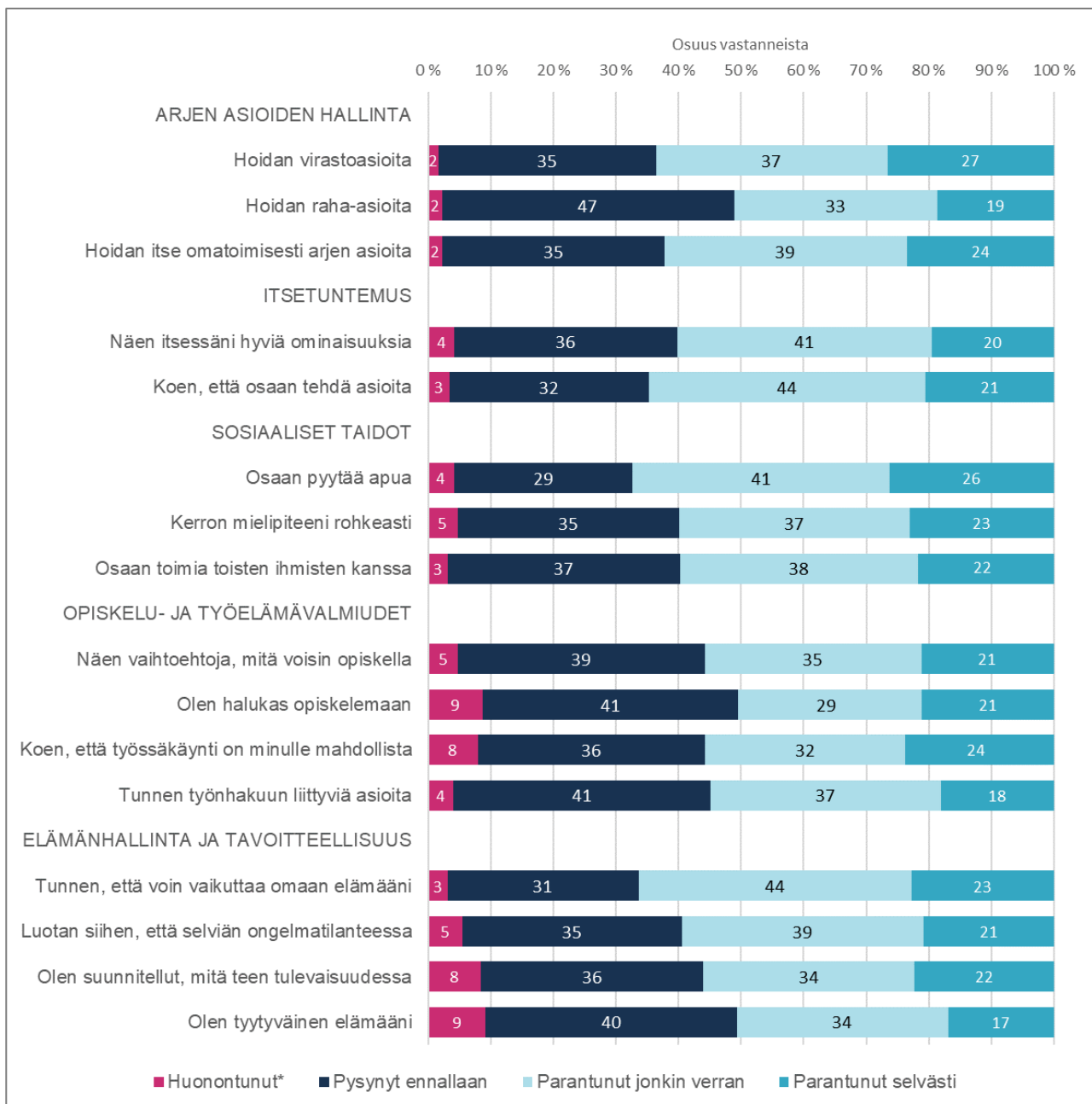
SOVARI-KYSELYYN VASTANNEISTA NUORISTA **92 prosenttia on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Nuorista 57 prosenttia on kokenut jonkin selkeän myönteisen muutoksen elämäntaidoissaan tai -tilanteessaan (kuvio 6).**

Etsivän nuorisotyön sosiaalisesti vahvistava vaikutus tulee esille laajasti kaikilla tarkasteluun sisältyneillä osa-alueilla: arjen asioiden hoitamisessa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa. Sovari 2022 -tulosten mukaan 69–79 % nuorista on kokenut edistysaskelia näillä osa-alueilla etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. He ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista yleensä samanaikaisesti useilla eri osa-alueilla. Erityisen selkeä myönteinen muutos on koettu useimmiten arjenhallinnassa sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksissa: selvää edistystä näillä osa-alueilla koki lähes 40 % nuorista ja ainakin jonkin verran myönteistä muutosta liki 80 % nuorista. Kokemukset siitä, että asiat olisivat menneet huonompaan suuntaan, ovat harvinaisia. Kuvio 7 tuo esille lähemmin aihepiireittäin, millaisia myönteisiä tai kielteisiä muutoksia nuoret ovat kokeneet etsivän nuorisotyön aikana.

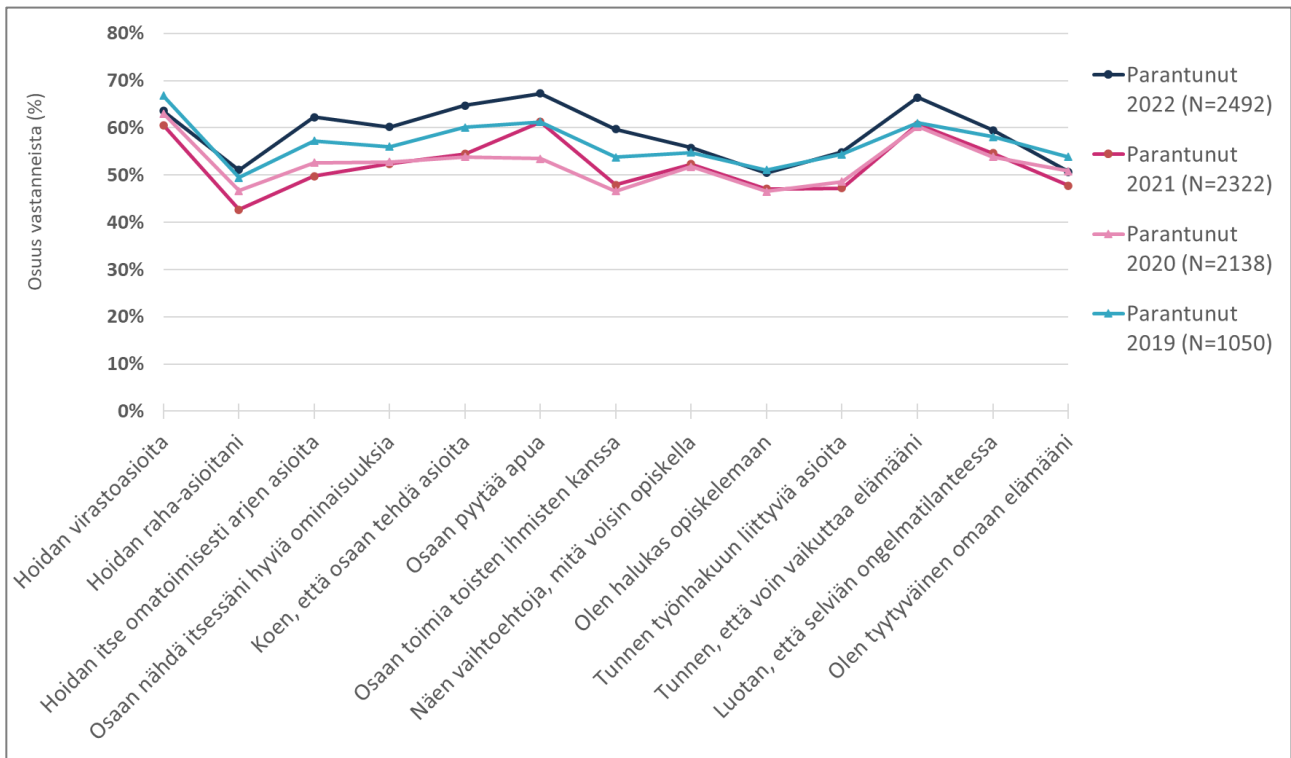
Nuorten sosiaalisen vahvistumisen kokemukset lisääntyivät edellisiin vuosiin 2021 ja 2020 verrattuna (kuvio 8). Sovari 2022 -tuloksissa palattiin osittain paremmalle, pandemiaa edeltäneen vuoden 2019 tasolle ja osittain ylitettiin tämä taso. Myönteinen kehityssuunta etsivän nuorisotyön vaikutuksissa on havaittavissa kaikilla sosiaalisen vahvistumisen osa-alueilla. Tulosten mukaan etsivällä nuorisotyöllä on ollut aikaisempaa enemmän myönteistä vaikutusta nuoriin etenkin arjen omatoimisuudessa, sosiaalisissa taidoissa ja itsetuntemuksessa. Entistä suurempi osa nuorista on kokenut myös raha-asioiden hoitamisen ja työnhaun parantuneen etsivän nuorisotyön myötä. Nuoret ovat kokeneet aikaisempaa enemmän vahvistumista myös elämänhallinnan tunteen osalta siinä, että he voivat vaikuttaa omaan elämäänsä ja selvittää elämän haasteellisista tilanteista.

Kuvio 6. Etsivän nuorisotyön Sovari 2022 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokema sosiaalinen vahvistuminen osa-alueittain etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=2492).

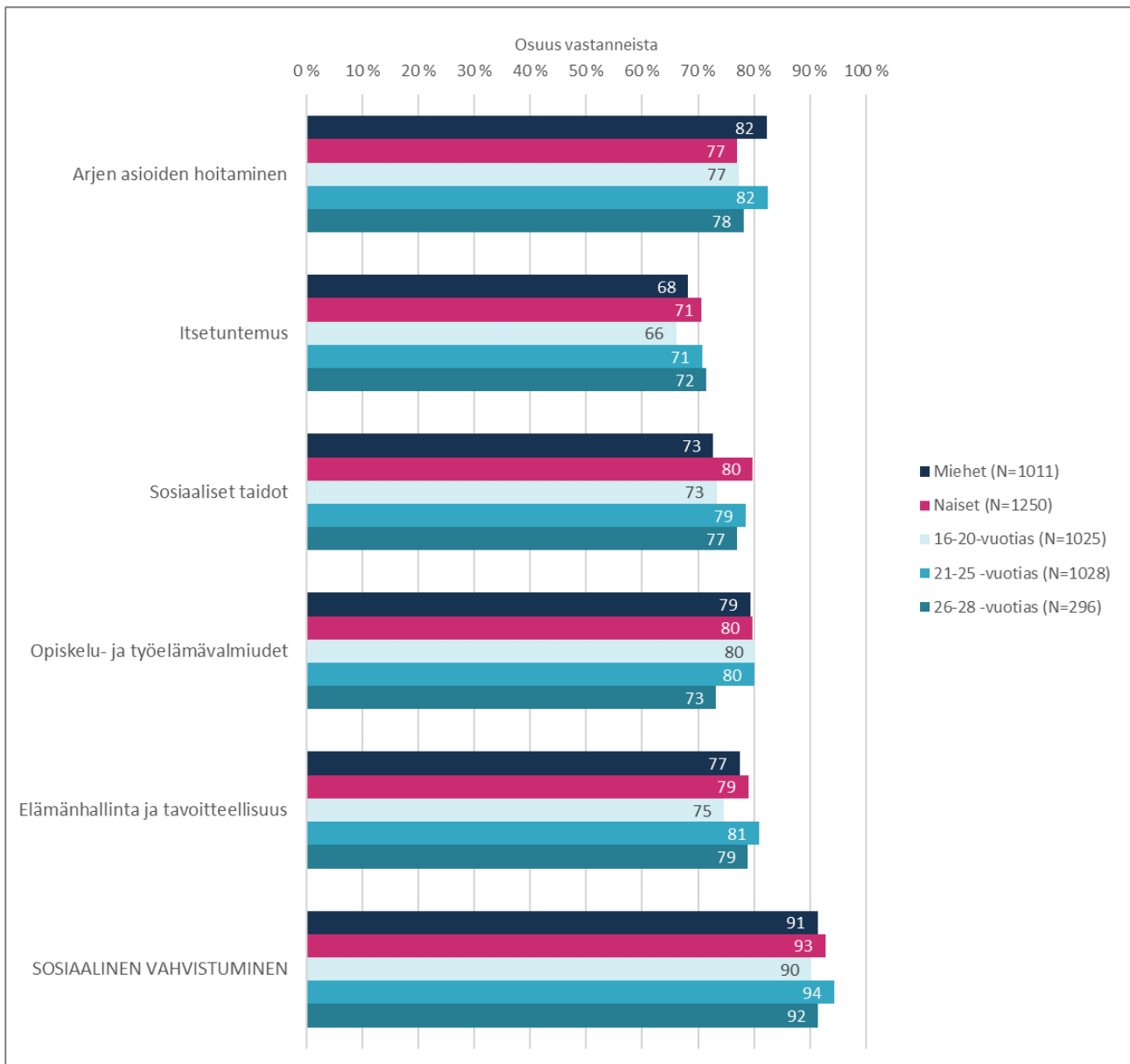
Kuvio 7. Etsivän nuorisotyön Sovari 2022-kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset muutoksista elämäntilanteessaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=2492). (*Vastausvaihtoehdossa "Huonontunut" on yhdistetty vastausvaihtoehdot "huonontunut jonkin verran" ja "huonontunut selvästi".)

Kuvio 8. Osuus etsivän nuorisotyön Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla vuosina 2019–2022.

Kuviossa 9 tarkastellaan ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan sosiaalisen vahvistumisen kokemuksia osa-alueittain.

- Miehet ovat kokeneet edistymistä naisia enemmän arjenhallinnassa ja työelämän valmiuksissaan. Naiset kokevat saaneensa miehiä enemmän rohkeutta sosiaalisiin tilanteisiin: avun pyytämiseen ja mielipiteidensä kertomiseen.
- Sosiaalista vahvistumista ovat kokeneet laaja-alaisimmin 21–25-vuotiaat. Erityisesti he ovat saaneet arjen asioita hallintaan ja valmiuksia työelämään. Etenkin 21–28-vuotiaat ovat saaneet lisää tunnetta elämänhallinnasta: he ovat tehneet suunnitelmia tulevaisuuteen ja kokevat voivansa vaikuttaa elämänsä asioihin entistä paremmin.
- Erityisesti 26–28-vuotiaat nuoret kokevat itsetuntemuksensa vahvistuneen ja saaneensa rohkeutta tuoda esille mielipiteitään. Heillä myös tyytyväisyys omaan elämään on lisääntynyt eniten. Erityisesti 16–20-vuotiaat ovat saaneet selkeyttä opiskeluvaihtoehtoihinsa.

Kuvio 9. Osuudet sukupuolen ja ikäryhmän mukaan etsivän nuorisotyön Sovari 2022 -kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista jossain määrin tai selvästi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Nuoret ovat kokeneet **arjenhallinnan** parantuneen erityisesti virastoasioiden hoitamisessa (64 % vastaajista) ja yleisessä omatoimisuudessa arjessaan (62 %) etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Puolet nuorista on saanut ryhtiä myös raha-asioiden hallintaan.

- Miehet ovat kokeneet arjenhallinnan vahvistumista enemmän kuin naiset etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Etenkin miehet ovat hoitaneet entistä paremmin virasto- ja raha-asioitaan sekä saaneet omatoimisuutta arkeen.
- Kaikenikäiset ovat kokeneet arjenhallinnan parantumista monin tavoin etsivän tukemana. Arjen taitojen vahvistumista ovat kokeneet erityisesti 21–25-vuotiaat. Heistä 67 % on hoitanut entistä paremmin esimerkiksi virastoasioita ja 66 % on saanut omatoimisuutta arjen asioiden hoitamiseen.

Arjenhallintaan liittyvät asiat tulevat esille useissa nuorten vastauksissa kysymykseen, mitä myönteisiä kokemuksia heillä on etsivästä nuorisotyöstä. He ovat saaneet hoidettua esimerkiksi Kela-hakemuksia, TE-toimiston asioita, kauppa-asiointeja, velkojaan ja raha-asioitaan entistä paremmin. Jotkut nuoret kertovat myös päihteidenkäytön hallinnan ja suomen kielen taitonsa parantumisesta.

- Alkuvaiheessa etsivä kertoi erilaisista vaihtoehtoista ja auttoi hakemusten täytössä. Hän on auttanut muuttoasioissa ja saattoi useamman kerran mielenterveyspalveluihin. Vaikka en uskonut itseäni ja takapakkia tuli otettua, hän oli rinnallani. Nyt luotan, että pärjään ja uskallan hakea apua ajoissa.
- Apua arkisiin asioihin, tarvittavaa "potkua" asioiden hoitamiseen ja aloittamiseen. Joustavasti tukea ja juttuseuraa sekä ohjausta aikuisen ihmisen elämään.
- Apua ja rohkaisua asioihin, joita en olisi viitsinyt edes yksinään kokeilla. Tosi paljon apua vaikeissa asioissa ja ymmärrystä, jos en osaa tai ymmärrä jotain. Oppinut olla rohkea ja opettelemaan itse.
- Apua ja tukea, mm. hoitoon pääsemisessä, kun omat voimavarat ei riittäneet.
- Apua Kela-asioissa ja työttömyydessä sekä keskusteluapua. Olen kehittynyt tulevaisuuden suunnittelussa, Kela- ja työttömyysasioissa ja raha-asioiden hoitamisessa.
- Olen oppinut puhumaan asioistani ja hoitamaan arjen asioita kokonaisuudessaan paremmin.
- Olen tykännyt, että on tämmöinen juttu, että voi auttaa tämmöistä niin kuin minä oon, jolla kaikki ei oikein aina suju. Etsivä nuorisotyö pystyy auttamaan asioissa. Justiin näissä työkkäri- ja lomakeasioissa esimerkiksi. Jos suoraa sanotaan, niin jos etsivää nuorisotyötä ei ois ja pitäis yksin tehdä kaikkia näitä juttuja, niin ne ois kyllä jääny.
- Hoitamaan asiat itse ja ymmärtämään virastoasioita, jotka aina hieman hämmentäviä. Myös tarttumaan ongelmiin heti ja soittamaan/etsimään apua tarvittaessa.
- Olen niin kiitollinen, koska nyt osaan tehdä asioita paljon parempi kuin ennen. Nuorisotyöntekijä on opettanut minulle tekemään työhakemus, Kela-hakemus ja paljon paperitehtäviä. Olen kiitollinen, koska hän ei vain auttanut minua, hän on aina opettanut minulle, miten asioita hoidetaan.
- Olen oppinut budjetoimaan paremmin, olen saanut rutiinia arkeen ja päässyt kokeilemaan asioita, mitä en olisi muuten uskaltanut. Minun on helpompi puhua muille ihmisille ja sosiaalinen ahdistukseni on lievittänyt huomattavasti mukavassa ja avoimessa ilmapiirissä. Lisäksi minua kannustetaan, mutta ei painosteta opiskelemaan tai työelämään, mikä on aivan upeaa! Tuntuu että saan myös tarvittaessa keskusteluapua ja minua ymmärretään.
- Mulla on mennyt raha-asiat vähä väliä tosi solmuu, ni etsivän kans on saanu aina asiat järjestykseen ku se lähtee saman tien mukaa hoitamaa niitä. En varmast ois ite saanu aikaseks tai ymmärtäny, mitä piti tehdä.
- Olen oppinut täyttämään papereita, maksamaan laskuja ja selvittämään asioita paremmin. Arki sujuu paremmin ja koen itseni viisaammaksi.
- Olen saanut keskusteluavun myötä myrkyllistä elämän tilannetta purettua, ja siihen neuvoja sekä konkreettisia ohjeita, miten toimia. Olen oppinut myös talouden asioista sekä saanut keinoja, joilla jakaa taloutta järkevästi.
- Aloitin ymmärtää ja puhua suomen kieli paremmin. Sitten uneni on parantunut ja vähennän puhelimen käyttö
- Olen oppinut olemaan sosiaalinen ja saanut lopetettua huumeet ja alkoholin käytön, kun näin että ne vie hengen pitkään kun niitä käyttää.
- Olen saanut tukea arjen asioihin. Olen kehittynyt monessa asiassa, esim. kotoa poistuminen, kaupassa itse maksaminen, muu asioiminen.

- ADHD:n kanssa eläminen on huomattavasti helpompaa, kun on itseni lisäksi joku muu muistamassa asiat ja muistuttelemassa niistä. Virastoasioiden hoitaminen on minulle hankalaa, mutta olen saanut nekin hoitettua etsivän nuorisotyön avulla. Etsivällä nuorisotyöllä on ollut suuri rooli siinä, että olen päässyt koko ajan lähemmäksi valmistumista ylioppilaaksi.
- Olen saanut tukea ADHD- ja Asperger-diagnoosin jälkeen arjen asioihin. Myös velkojen tuomaan häpeään ja stressiin olen saanut tukea. Vaikeassa elämäntilanteessa pysyin pinnalla, kun työntekijän kanssa sovitettiin, että hän soittaa tasaisin väliajoin kuulumisia. Olen päässyt hurjasti eteenpäin elämässä, olen hakenut kouluun ja saanut apua myös kuntoutuksesta.
- Sain tukea kotoa poistumiseen ja sellaisiin asioihin, joiden tekeminen ei olisi tuohon aikaan onnistunut lainkaan. Voin nykyään esim. hoitaa asioita sähköpostilla ja käydä useammassa kaupoissa, mikä ei aikaisemmin onnistunut vaikean sosiaalisen ahdistuksen takia. Puheluiden soittaminen on minulle edelleen vaikeaa, mutta muutoin olen päässyt eteenpäin kaikissa alussa asetetuissa tavoitteissa. Olen saanut enemmän uskallusta ja varmuutta omiin taitoihin ja harrastuksiin.
- Olen saanut tukea etsiviltä useamman vuoden ajan esim. Kelan tukien selvittämisessä/hakemisessa, raha-asioissa ja niiden hoitamisessa, keskusteluja hankalista elämäntilanteista ja hyviä neuvoja niihin, tukea opiskeluasioissa ja työasioissa, sekä yleisesti hyvinvointiin liittyviä vinkkejä.
- Olen saanut paljon tukea etsivä nuorisotyöstä, ihan raha-asioissa kuin ihmissuhteissakin. Etsivät ovat antaneet minulle toivoa elämään ja myös kokemuksen, että olen osaava aikuinen siinä missä muutkin. Etsiville on aina ollut helppo puhua niin helpoista kuin vaikeistakin asioista. Olen kehittynyt mielestäni siten, että osaan jo pyytää enemmän apua muilta ja osaan hoitaa esim. Kelan asioita helpommin ja tehokkaammin. En enää jätä niitä viime tippaan ja siitä saan kiittää etsivää nuorisotyötä.

Heiti ensimmäisellä käynnillä tuli olo, että minua oikeasti kuunnellaan ja minun asioistani ollaan kiinnostuneita ja halutaan auttaa. Olo oli alusta asti turvallinen etsivien kanssa. Sain ohjausta, miten hakeutua avun piiriin mielenterveysasioissa. Etsivä tuli mun kanssa lääkärikäynnille, kun ahdisti yksin mennä. He osallistuvat myös puhelinsoittoihin, joita hoidin TE-toimiston kanssa. Koko ajan oli tunne, ettei minua jätetä yksin ja apua ja tukea saa koko ajan. Vielä senkin jälkeen, kun aloitin kuntouttavassa työtoiminnassa, etsivät painottivat, että saan ottaa heihin edelleen yhteyttä, jos on tarve. Kokemukseni on pelkästään positiivinen ja arvostan heidän työtään suunnattoman paljon.

Aloitin kaiken ihan alusta, kun tapasin etsivän ja hän auttoi minua vuokra-asunnon ja opiskelupaikkahakemuksen kanssa sekä auttoi Kelan ja TE-toimiston kanssa, jotta sain talousasiat toimimaan, koska minulla ei ollut aikaisempia säästöjä tai ei ollut töitä, joilla olisin pystynyt hoitamaan raha-asiat. Asiat eivät aina sujuneet, mutta etsivä auttoi, jotta pystyin turvaamaan talousasiat. Etsivä auttoi minua myös terveysongelmieni kanssa enemmän kuin olisin voinut pyytää. Hänen kanssaan on ollut helppo jutella monista asioista, ihan vaan yleisistä asioista tai sit henkilökohtaisista asioista. Etsivä on myös kannustanut minua toimimaan itsenäisesti asioissa.

Nuoret kuvasivat myös etsiviltä nuorisotyöntekijöiltä saamaansa **ohjausta muihin palveluihin**, kuten kuntouttavaan työtoimintaan, työpajalle ja terveystalouteihin.

- Etsivä nuorisotyö on auttanut minua muun muassa kuntouttavaan työtoimintaan pääsemisessä, elämäni ongelmien ratkaisussa ja meillä on ollut kehittäviä keskusteluja.
- Jeesiä uusien ystävien löytämisessä ja kotoa pois lähtemisessä. Nuotta oli käänteentekevä, sillä sen jälkeen oon muuttanut ja aloittanut kuntouttavassa työtoiminnassa.
- Minua on autettu kuntouttavan työtoiminnan uuden paikan valitsemisessa ja sinne tutustumisessa.
- Olen päässyt kuntoutumaan tulevaisuutta varten. Pystyn tekemään arjen asioita paremmin kuin ennen. Pääsin nopealla aikataululla työpajalle. Saan keskustella aikuisten kanssa positiivisista ja negatiivisista asioista turvallisesti. Saan neuvoja ja apua haasteisiin.
- Olen saanut jonkun, jonka kanssa voin keskustella omista asioistani, ja saanut apua ongelmiin. Pääsin tutustumaan ja olemaan pajalla, jolla on ollut positiivinen vaikutus.
- Sain apua koulunkäyntiin ja etsivä nuorisotyön kautta pääsin nuorten työpajalle. Olen kehittynyt pyytämään apua ja suunnittelemaan tulevaisuutta.
- Olen saanut tukea päihteiden/huumeiden käytön lopettamisessa ja autettu hakemaan apua. Saanut tukea työnhakuun ja opiskeluihin liittyen. Myös aiemmin työttömänä pääsin etsivän kautta nuorten työpajalle.
- Sain apua mm. lääkäriajan varaamiseen sekä etsimään kuntouttavan työtoiminnan ja tietoa paikallisista tapaamispaikoista.
- Olen saanut apua mielenterveyden kriiseissä ja esim. aikojen varaamisessa, ja avun saanti on helpottunut etsivien toimesta.
- Olen saanut apuja mielenterveysasioiden hoidossa eteenpäin.
- Saanut apua mielenterveyspalveluihin hakeutumisesta. Olen kehittynyt puhumaan omasta asioista, kuten traumasta ja tunteista.
- Olen saanut paljon tukea etenkin opiskeluun liittyvien haasteiden sekä omien terveydellisten haasteiden kanssa. Olen yhteistyömme alettua löytänyt enemmän motivaatiota opiskelulle ja saanut vahvistuksen siitä, että toivo ei ole menetetty. Olen saanut myös konkreettista tukea itselle vaikeissa tapaamisissa, kuten terveyskeskuksessa asioimisessa.
- Olen saanut tukea silloiseen haastavaan elämäntilanteeseeni, juuri virastoasioissa, ja ilman nuorisotyöntekijän apua en voisi henkisesti näin hyvin, koska sitä kautta olen ohjautunut paikkoihin, jotka ovat palvelleet tarpeitani ja olleet hyväksi minulle ja terveydelleni. Olen selvästi kehittynyt virastoasioiden hoidossa.
- Sain apua terveyteen liittyvissä asioissa, mikä ei olisi tapahtunut ilman etsivän apua.
- Tukea terveysasioihin ja muutenkin yhdessä ollut helpompi jutella Kelan/työkkärin kanssa asioista, kun siinä on joku, jonka kanssa pystynyt valmistautua.

Etsivä nuorisotyöntekijä, jonka kanssa kävin juttelemassa, oli aidosti kiinnostunut, mitä minulle kuuluu ja mitä tykkään tehdä vapaa-ajalla. Hän myös kyseli kuulumisia viestillä aina välillä, kun ei oltu nähty hetkeen, ja auttoi minua hakemaan lisää apua. Tällä hetkellä käyn terapeutilla, jota yhdessä etsimme minulle ja kävin haastattelussa ryhmäterapiaan, minkä etsivä nuorisotyön työntekijä oli minulle löytänyt. Minulla on nyt kunnollista apua, ja olen todella kiitollinen tästä kaikesta.

Itsetuntemuksen koheneminen etsivän nuorisotyön myötä on liittynyt siihen, miten hyvin nuoret tunnistavat ja arvostavat taitojaan ja ominaisuuksiaan. Sovariin vastanneista nuorista 65 % on saanut entistä paremman käsityksen omista taidoistaan ja 60 % ominaisuuksistaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

- Naiset ovat kokeneet miehiä enemmän itsetuntemuksen kohenemistä siinä, miten hyvin he mielestään osaavat tehdä asioita.
- Mitä varttuneempia nuoret ovat, sitä enemmän he ovat kokeneet itsetuntemuksen vahvistumista etsivän nuorisotyön myötä: 26–28-vuotiaista 68 % osaa nähdä itsessään entistä paremmin hyviä ominaisuuksia.

Itsetuntemuksen parantuminen tulee esille nuorten sanoittamissa kuvauksissa, mitä hyötyä he kokevat saaneensa etsivästä nuorisotyöstä:

- En ole osannut puhua ajatuksiani ulos enkä kuunnella itseäni hyvin. Kun otin yhteyttä, sain yhteyden henkilöön, joka kuunteli minua ja hän halusi selvästi auttaa. Sain rohkeutta hakea apua ja sain sitä. Nyt opettelen kuuntelemaan itseäni sekä puhumaan asioista ja ymmärtämään tunteitani.
- Etsiviä aidosti kiinnostaa ja saa olla yhteydessä milloin vaan. Monet kerrat on tullut purettua omia olotiloja, niin positiivisia kuin negatiivisiakin. Oon oppinu näyttämään ja sanottaan paremmin omia tunnetiloja.
- Itsevarmuus on kasvanut ja olen oppinut itsestäni paljon.
- Itsevarmuutta olen saanut enemmän. Jonkinlaisen mahdollisen suunnan elämässä olen löytänyt.
- Kaikki apu mitä olen saanut, on ollut hyvää. Kehityin kuuntelemaan itseäni.
- Etsivä on auttanut ja rohkaissut minua elämän eri asioissa. Olen saanut paljon itsevarmuutta.
- Kuunteluapua ja neuvoja elämän vaikeisiin tilanteisiin. Osaan nyt pyytää apua paremmin kuin ennen. Tsemppausta ja ohjausta terveyshuollon pariin. En tiennyt minne pitää edes ottaa yhteyttä ennen tätä. Oppinut tuntemaan itseäni paremmin. Pohtimaan omia vahvuuksia ja heikkouksia. Miettimään, miten vaikeista tilanteista selvittää. Keskustelemaan vaikeista asioista ilman, että niitä merkitään minnekään ylös rekisteriin.
- Käytännön apua elämänhallinnallisiin asioihin ja resursseja, joita en itse olisi osannut tai jaksanut hakeutua etsimään. Olen oppinut pyytämään ja hakemaan apua paremmin, sekä ymmärtämään elämäni haasteita ja itseäni paremmin.
- Luotan enemmän omaan kykyihini ja mahdollisuusiini.
- Olen kasvattanut paremman itsetunnon.
- Olen löytänyt uusia hyviä puolia itsestäni.
- Olen oppinut arvostamaan itseäni tällaisena kuin olen. Olen saanut keskusteluapua myös työajan ulkopuolella ja tunnen, että aidosti välitetään minusta minuna eikä vain asiakkaana.
- Olen saanut keskustelujen jälkeen paljon tilaa omalle ajattelulle. Olen kehittynyt itsetuntemuksessa. Olen oppinut paremmin tunnistamaan, mistä olen vastuussa ja miten lähestyä arkea ja velvollisuuksiani.
- Olen saanut keskustelutukea, joka on auttanut kehittämään itsetuntemustani ja itseluottamustani. Etsivän nuorisotyön ansiosta en enää koe itseäni yhtä yksinäiseksi kuin ennen.
- Olen saanut luottamusta itseeni etsivän nuorisotyön kautta ja olen alkanut uskoa itseeni enemmän.
- Olen saanut paljon tukea etsivä nuorisotyöstä, ihan raha-asioissa kuin ihmissuhteissakin. Etsivät ovat antaneet minulle toivoa elämään ja myös kokemuksen, että olen osaava aikuinen siinä missä muutkin. Etsiville on aina ollut helppo puhua niin helpoista kuin vaikeistakin asioista. Olen kehittynyt mielestäni siten, että osaan jo pyytää enemmän apua muilta ja osaan hoitaa esim. Kelan-asioita helpommin ja tehokkaammin. En enää jätä niitä viimetippaan ja siitä saan kiittää etsivää nuorisotyötä.

- Olen saanut tukea ja keskusteluapua, mielestäni on kivaa päästä puhumaan jollekin. Olen kehittynyt siinä, että arvostan enemmän itseäni ja omaa arkeani, panostan enemmän itseeni.
- Oon saanu tosi paljon apua ja oon saanu puhuttua asioista avoimesti esim. puhelussa ja sen kautta musta on tullu itsevarmempi. Oon huomannu että en oo yksin ja aina löytyy joku jolle puhua. Ja oon huippu tyyppi ihan vaa omana ittenä. Oon uskaltanu rehellisesti sanoa miltä musta tuntuu, koska ootte sanonu että ei kannata padota itteensä kaikkea. Ja oon huomannu että puhuminen asiasta kun asiasta auttaa omaan oloon ja se, että jakaa sen jonkun kaa, auttaa ymmärtämään itteä, ku voi miettiä ja pohtia yhdessä.

Etsivillä nuorisotyöntekijöillä on merkittävä rooli nuorten **mielenterveyden** tukijoina. Tämä tulee esille laajasti nuorten omin sanoin kirjoittamissa vastauksissa siitä, mitä hyvää etsivä nuorisotyö on heille antanut. Etsivät ovat kannatelleet ja neuvo- neet nuoria selviämään vaikeiden elämäntilanteiden läpi. Keskustelut etsivien kanssa ovat helpottaneet nuorten yksinäi- syyttä ja ahdistusta. Etsivä nuorisotyö on kohentanut nuorten mielialaa vaikeina aikoina.

- Mieleni voi paljon paremmin. Olen positiivisempi kaiken suhteen. Olen saanut aloitettua uudestaan asi- oita, jotka jäivät kokonaan silloin, kun mieleni oli huonossa jamassa. Olen saanut apua kaikessa ja voin niin paljon paremmin.
- Mielenterveyteni on parantunut vuosien aikana enemmän ja sosiaalisesti myös.
- Olen huomannut, kuinka tärkeää etsivä nuorisotyö oikeasti on. Kun huomaa että etsivät ovat aidosti kiin- nostuneita asioistani ja ottavat itsekin yhteyttä, olo tuntuu tärkeältä. Sillä on suuri vaikutus esimerkiksi mielenterveyteen. Itse olen suosittelut töissäni sekä muutenkin etsivää nuorisotyötä ja arvostan suunnat- tomasti työtä, mitä he tekevät!!
- Olen kehittynyt elämän ja ajatusmaailman monessa osa-alueessa. Kun aloitin tapaamiset etsivän kanssa, olin hyvin masentunut ja sulkeutunut "haamu", jolla ei ollut jaksamista edes arkielämään, kuten syömi- seen. Nykyään käyn töissä kahdessa työpaikassa ja jaksamisen kanssa ei enää ole samanlaisia ongelmia. Etsivästä on kehittynyt minulle tärkeä henkilö, jonka tapaamista odotan innolla.
- Olen oppinut näkemään elämässä paljon enemmän positiivisia asioita, oppinut katkomaan esimerkiksi myrkyllisiä ihmissuhteita ja keskittymään enemmän omaan itseeni, ja omaan terveyteeni (mielenterveys). Olen myös päässyt pahimman masennuksen, sekä päihteilyn yli. Olen myös alkanut näkemään parempaa tulevaisuutta itselläni, jonka myös ansaitseen. Olen myös oppinut, että ei ole häpeä pyytää apua, jos ei vaan yksin pärjää tai osaa tai jaksa.
- Olen saanut apua mielenterveyden kriiseissä ja esim. aikojen varaamisessa ja avun saanti on helpottunut etsivien toimesta.
- Olen saanut apua omilleen muutossa ja Kela-asioissa, eivätkä ne enää stressaa minua samalla tavalla, koska tiedän että mulla on apu lähellä.
- Konkreettista tukea eri asioissa, ollaan yhdessä käyty eri palveluissa. Tunsin itseni tärkeäksi ihmiseksi etsi- vän kanssa. Olen kehittynyt omien rajojen asettamisessa ja itseni arvostamisessa. Etsivä oli suurin apu kuntoutumisprosessissani, sillä me teimme oikeasti asioita eteenpäin ja koin suureksi avuksi säännölliset käynnit muuallakin kuin kaupassa.
- Kävin HOT-muutosvalmennuksen. Mielialani on kehittynyt parempaan päin. En ole yhtä alakuloinen kuin ennen. Minulla on enemmän uskoa hyvästä tulevaisuudesta. Sain myös hyvää apua TE-palvelun ja Kelan asiointiin.

- Olen saanut tukea todella monessa asiassa: läheisen menettäminen, työnhaussa, mielenterveyteen liittyvissä asioissa ja yksinäisyyteen. Olen kehittynyt työnhaussa ja pystyn käydä töissä. Myös mielenterveysasiat ovat menneet eteenpäin.
- Olen tutustunut useaan väylään, joiden avulla voin helpottaa masennuksen, ahdistushäiriön ja ADD:n aiheuttamia vaikeuksia. Romahdusjaksot ovat lyhentyneet ja niistä on helpompi toipua kuin ennen. Osaan myös ilmaista paremmin, missä tarvitsen apua. Olen kokenut etsivän nuorisotyön kaikin puolin suurena matalan kynnyksen apuna kohti elämää, jota haluan elää.
- Etsivä nuorisotyö auttoi pahimpien yksinäisyyden kokemisen ja masennusjakson yli.
- Etsivästä on ollut todella paljon hyötyä etenkin yksinäisyyden kanssa. Hänellä on aikaa ja halua ja kiinnostusta kuunnella.
- Olen saanut keskustelutukea, joka on auttanut kehittämään itsetuntemustani ja itseluottamustani. Etsivän nuorisotyön ansiosta en enää koe itseäni yhtä yksinäiseksi kuin ennen.
- Olen saanut purkaa pahaa oloa ja saanut apua hankalimmassa asiassa eli koulussa. Minua on autettu siinä, mikä olisi paras vaihtoehto minulle ja tuettu kaikissa päätöksissäni. Olen myös saanut hyvää seuraa, että jos on yksinäinen olo, tapaaminen etsivän kanssa on auttanut tätä oloa. Olen myös oppinut, että on ok kysyä apua, eikä se tee sinusta heikkoa.

Olen kehittynyt asioideni hoitamisessa sekä koulujärjestelyissä. Jos jokin asia on ollut minulle epäselvä, on etsivä voinut selvittää asiaa puolestani. On ollut mukava puhua jonkun luotettavan aikuisen kanssa ja tietää sen, että jos tulee jotain, voi etsivän puoleen aina kääntyä. Luotan etsivään ja koen, että voin puhua hänelle luottamuksellisesti mistä vain. Hienoa on myös se, että etsivä kysyy aina ensin minulta, mitä voi kertoa, jos hän pyynnöstäni selvittää jotain asioitani. Olen myös saanut ajatuksiani järjestykseen, kun olen puhunut niistä jonkun kanssa. Jos on jokin mielenterveyteen liittyvä asia, josta minun pitää puhua vaikka psykologille, tuntuu helpommalta puhua asiasta ensin etsivälle ja sitten vasta psykologille. Jos etsivällä ei ole koulutusta tai tietoa jostain asiasta, hän osaa ohjata minut oikealle asiantuntijalle ja kertoo, kenelle kyseisestä asiasta kannattaisi puhua. Kun etsivälle puhuu, tulee oikeasti sellainen olo, että häntä kiinnostaa asiaini ja että olen tärkeä.

Olen saanut niin paljon apua niin laajasti, etten olisi ikinä osannut ajatellakaan, että sen etsivien oven avaaminen auttaisi minua lopulta näin paljon. Ja kaikista tärkein ja merkittävin on ollut henkeni pelastaminen 2 kertaa! He ovat tukeneet minua matkalla ammattiavun piiriin, he eivät luovuttaneet silloinkaan, kun minä olin jo luovuttanut. He pysyivät aina olemassa vähintään Whatsappin päässä, toki vain työpäivinä, mutta silti. He ovat selvittäneet asioita ja saatavilla olevaa tukea, kun minun voimat oli LO. Tehneet pitkää päivää, jotta minä saan tarvitsemäni avun. Ja myös osastolla vierailut on olleet korvaamatonta. Heihin olen uskaltanut aina nojata, kun oma perhe ei ole sellainen, johon voisi.

Sosiaalisten taitojen kehittyminen liittyy erityisesti rohkeuteen kanssakäymisessä ja vuorovaikutustaitoihin. Sovariin vastanneista nuorista 67 % on saanut lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä ja 60 % rohkeutta tuoda esille omia näkemyksiään. Kuusi nuorta kymmenestä (60 %) arvioi, että omat taidot toimia yhdessä toisten ihmisten kanssa ovat parantuneet.

- Etenkin naiset ovat saaneet varmuutta sosiaalisiin taitoihinsa: heistä 72 % on saanut lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä ja 63 % rohkeutta kertoa mielipiteitään etsivän nuorisotyön myötä.
- Sosiaalisten taitojen vahvistumista ovat kokeneet kaikenikäiset nuoret. Etenkin 26–28-vuotiaista suuri osa, 66 %, on saanut lisää rohkeutta tuoda esille näkemyksiään.

Sovari-kyselyssä nuoret ovat kertoneet omin sanoin **sosiaalisissa tilanteissa** kokemistaan vaikeuksista sekä niihin saamastaan tuesta etsivältä nuorisotyöntekijältä. Nuoret kertovat esimerkiksi siitä, miten he ovat oppineet avoimuutta ja sosiaalisia taitoja, pystyneet vähentämään yksinäisyyttä ja saaneet rohkeutta erilaisiin sosiaalisiin tilanteisiin.

- Etsivästä on ollut iso tuki ja turva! Olen voinut kertoa ihan mistä vaan, mikä mieltä painaa, ja hän on aina auttanut parhaansa mukaan eikä luovuttanut. Ollaan aina etsitty yhdessä ratkaisuja niin kauan, kun ne on löytynyt. Olen etsivän myötä oppinut puhumaan asioista avoimemmin ja hakemaan apua myös muualta.
- Etsivätyö auttaa estämään erakoitumisen ja antaa siedätyshoitoa sosiaalisiin tilanteisiin, jotka ovat minulle vaikeita. Saan myös tukea ja apua muihin oman elämän ongelmiin ja suuntaa, miten toimia kyseisissä ongelmissa.
- Ihmiskontakteja, pientä rutiinia arkeen. Olen kehittynyt uskaltamaan lähteä mukaan toimintaan, eikä jäämään yksin kotiin.
- Minulle oli iso askel päästä vaan puhumaan ammattilaisen kanssa, sillä koen keskeneräisyyttä suuresti. Olen kehittynyt tunnepuolen asioissa etsivän myötä sekä keskustelutaidoissa!
- Olen kehittynyt omasta mielestä puhumisessa enemmän, esimerkiksi ilmaisemaan omia ajatuksia avoimemmin. Olen saanut myös tukea opiskelu- ja työasioihin.
- Olen kehittynyt vuorovaikutustaidoissani sekä etsivän nuorisotyön kautta olen saanut paljon apua opiskeluun sekä sosiaalisten tilanteiden pelkoon.
- Olen oppinut jakamaan omia tunteitani paremmin pelkäämättä, miten niihin reagoitaisiin. Olen saanut tukea ja suuntaa elämässäni asioille, joissa en osannut itse edetä. Olen saanut perspektiiviä ulkopuolisen näkökulmasta ja jakanut omaa näkökulmaani.
- Olen päässyt kotoa yksinäisyydestä liikkeelle ja ihmisten pariin. Uskon myös tästä olevan helpompi jatkaa säännöllisempään koulu- tai työtilanteeseen.
- Olen saanut apua ja juttukaverin. Olen kehittynyt kommunikoinnissa.
- Olen saanut apua ja tukea etsivästä nuorisotyöstä. Heille on helppo puhua asioista. Olen rohkaistunut enemmän puhumaan asioista.
- Olen saanut etsivästä seuraa ja oppia, kuinka uusia kavereita saan elämäni. Olen kehittynyt henkisesti paljon ja saanut apuja tulevaisuuteen.
- Olen saanut kokea erilaisia harrastustoimia ja sitä kautta saanut itseluottamusta muiden ihmisten kanssa tekemiseen.
- Olen saanut todella paljon tukea lähes kaikkiin elämän osa-alueisiin. Uskallan olla rauhallisin mielin koulussa, en "piiloudu" muilta enää yhtä paljon kuin ennen ja uskallan avata suuni, jos on jotain sanottavaa. Uskallan ottaa asioista selvää ja uskallan ottaa yhteyttä henkilöihin, joilta haluan saada vastauksia kysymyksiini. Todella merkittävää keskusteluapua saanut myös elämän vaikeissa tilanteissa, jotka normaalisti olisin pitänyt sisälläni.
- Olen saanut tukea mieltä askarruttaviin tai painaviin asioihin. Etsivä kuuntelee ja on omalla rauhallisella toiminnallaan tukena. Nyt pystyn jo hieman paremmin kertomaan tunteistani ja fiiliksiäni, kun ennen niiden ilmaiseminen on ollut haastavaa.

- Osaan kertoa omista asioista vapaammin. Luotan, että löytyy ihmisiä, jotka auttaa. Uskallan hakea apua. Voin palata vielä etsivään nuorisotyöhön asiakkaaksi, jos asiat eivät etenekään.
- Uskallan ainakin kertoa nykyään rohkeammin oman mielipiteeni, mitä esimerkiksi muutama vuosi sitten.

Etsivät nuorisotyöntekijät ovat antaneet paljon tarkoitusta elämään sen jälkeen, kun heidän näköpiiriinsä osuin. Olen saanut uusia harrastuksia ja tuntuu mahtavalta tulla aina tietokoneen ääreltä pois ja lähteä tekemään jotain uutta ja hauskaa. Olen saanut myös uusia ystäviä kahvitteletietien ansiosta. Keskustelu nuorten välillä on hyvin avointa ja etsivien seurassa uskalltaa puhua mistä vain. Itsetuntoni sosiaalisissa tilanteissa on kohentunut roimasti.

Opiskelu- ja työelämävalmiuksien vahvistuminen näkyy nuorissa erityisesti siinä, että 56 % heistä tuntee entistä paremmin opiskeluun liittyviä vaihtoehtoja ja 51 % on halukkaampia opiskelemaan ja 56 % tekemään töitä. Lähes joka toinen nuori osaa hakea entistä paremmin töitä (55 %).

- Opiskeluvaihtoehdot ovat vahvistuneet yhtä lailla niin miehillä kuin naisillakin. Etenkin alle 21-vuotiailla ovat selkeytyneet opiskeluvaihtoehdot.
- Etenkin miehillä ja 21–25-vuotiailla nuorilla on vahvistunut työhakuun liittyvä osaaminen sekä ajatus siitä, että työssä käyminen on itselle mahdollista.

Opiskeluvaihtoihin saatu tuki ja koetut muutokset tulevat esille nuorten kuvauksissa siitä, mitä he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä. Nuoret ovat saaneet lisää motivaatiota koulunkäyntiin ja opiskeluun sekä selkeämmän kuvan erilaisista opiskeluvaihtoehdoista. Nuoret kokevat saaneensa etsiviltä apua ja tukea oman suunnan löytämiseen, opiskelupaikan hakemiseen sekä opiskelun jatkamiseen ja loppuun suorittamiseen.

- Olen saanut apua ja ohjausta haluamalleni polulle kohti unelma-ammattia, suuri kiitos tästä.
- Olen saanut apua koulupaikan etsimisessä, ja suunniteltiin yhdessä polku mitä pitkin menen, kun pääsin kouluun. Etsivä nuorisotyöntekijän avulla olen kehittänyt hakemaan apua ajoissa, jos koen että sille on tarvetta.
- Olen saanut paljon apua opiskelupaikan haussa, sosiaalisissa tilanteissa pärjäämisessä ja olen päässyt osallistumaan pajatoimintaan, josta en edes tiennyt, ennen kuin ohjaaja kertoi siitä.
- Löysin hyvän koulutuksen, jota en todellakaan olisi löytänyt. Kannustusta työhön ja mielialaan ja kaikkeen mikä saa rattaita pyörimään, niin todellakin korvaamaton apu ollut. Eritoten kaikkien hakemusten kanssa ollut apu, joka aina tökki viimeiseen asti ja oli erittäin retuperällä ennen etsiviä.
- Olen saanut apua kouluun hakemisessa ja myös pääsin siihen kouluun. Minua on tuettu vaikeina hetkinä. Olen saanut ihania uusia kohtaamisia uusien ihmisten kanssa.
- Olen saanut apua kouluun hauissa ja päässyt eteenpäin siinä, joka oli minulle ennen vaikeaa.
- Olen saanut apua tulevaisuuden suunnitelmista ja opiskeluun liittyen. Tiedän nyt, mitä haluan tulevaisuudelta, miten suoritan opintoni ja mihin haen lukion jälkeen.
- Olen saanut elämäni takaisin raiteilleen. Pääsen opiskelemaan ja kannustettiin ja autettiin töihin pääsemiseen.
- Kelan sekä TE-toimiston sivujen käyttö on paljon selvempää. Pääsin etsivän avustuksella takaisin kouluun, kun kouluni jäi kesken. Etsivä ohjasi minut koulutukseen, joka mahdollistaa pääsni haaveammattiini.

- Olen saanut etsivältä nuorisotyöntekijältä paljon apua opiskeluuni ja tulevaisuuteen liittyen, ja olen hyvin tyytyväinen hänen työhönsä.
- Olen saanut paljon apua koulutehtävieni kanssa, jotka on ollut vaikea saada alkuun. Minua on kuunneltu ja olen saanut muutenkin apua. On mukava tulla paikalle, kun saa jotain aikaiseksi, mutta myös saa jutella jonkun perheen ulkopuolisen henkilön kanssa, jonka kanssa voin luottaa eikä kaikki leviä ympäriinsä.
- Olen saanut paljon tukea etenkin opiskeluun liittyvien sekä omien terveydellisten haasteiden kanssa. Olen yhteistyömme alettua löytänyt enemmän motivaatiota opiskelulle ja saanut vahvistuksen siitä, että toivo ei ole menetetty. Olen saanut myös konkreettista tukea itselle vaikeissa tapaamisissa, kuten terveystieteiden osastossa asioimisessa.
- Apua ja tukea koulunkäyntiin sekä siihen liittyviin asioihin, kuten tiedonhakuun yms. Myös aikatauluttamiseen ja siinä pysymiseen olen saanut hyvin apua. Olen myös päässyt etsivän mukana kouluihin puhumaan nuorille itselleni tärkeistä asioista!
- Etsivä nuorisotyö auttoi minua opintojen suunnittelussa ja aikatauluttamisessa, ja nyt osaan luoda realistisen opintosuunnitelman itsenäisesti. Opintoni etenevät nyt paremmin kuin aikaisemmin. Etsivä nuorisotyö auttoi minua myös omaksumaan itsemyötätuntoisemman asenteen. Nyt pyrin keskittymään onnistumisiini ja hyviin puoliini sekä kuuntelemaan kehoni/mieleni tarpeita.
- Etsivä nuorisotyö on avannut minulle mahdollisuuksia kuntoutumiseen, kuten työkokeilu, ja auttanut minua jatkamaan opiskelua. Sain myös opiskeluuni tukea ja lisätsemppiä etsivältä, enkä varmaan olisi pystynyt valmistumaan ilman tätä tukea.
- Etsivä nuorisotyön avulla valmistuin ylioppilaaksi ja sain hyvän alun jatkaa eteenpäin. Heiltä olen saanut paljon vinkkejä moniin asioihin, joita ei olisi tullut ajatelleeksi. Avun pyytäminen ja saaminen oli helppoa ja kaikin puolin vaivatonta. He eivät tuominneet omia huoliani ja auttoivat selviämään arjen kanssa.
- Etsivä on auttanut saamaan elämää raiteilleen rankkojen aikojen jälkeen ja auttoi koulujen kanssa enemmän kuin olisi voinut toivoa.
- Etsivän nuorisotyön kautta pääsin työkokeiluun, jonka pohjalta olen nyt ollut puoli vuotta opiskelemaan oppisopimuskoulutuksella.
- Itsetunto parantunut ja tuntuu että olen pääsemässä pois sieltä syrjäytymisen vaarasta. Saanut taas palon opiskelua varten ja muutenkin elämää varten!
- Kaikkiin ongelmiin löydettiin yhdessä minulle sopiva ratkaisu, sain apua kouluun hakemisen ja terveydenhuollon kanssa. Koen, että, jos en olisi saanut etsivältä apua, niin en olisi varmaan koulussa ja nyt töissä (sain työpaikan koulun työharjoittelun ansiosta).
- Olen saanut apua kouluun oppimisen suhteen ja uusia näkökulmia opiskeluun liittyen.
- Kyllä parhainta on ollut henkinen tuki ja läsnäolo. Olen ollut tilanteessa missä olen jäänyt yksin ja vailla tukea, johon etsivät ovat sitten edustaneet ratkaisua. Minua on rohkaistu ja olen päässyt myös juttelemaan asioista, jotka ovat kalvaneet minua ja kuormittaneet myös. Olen oppinut, että liiankin itsenäinen voi olla. Ilman etsivien tukea olisi vaikea sanoa, olisinko samassa tilanteessa kuin nyt. Eli olen työelämässä ja olen pystynyt jatkamaan opintojani loppuun. Mielenterveyteni on ollut paljon parempi.
- Me käydään etsivän kanssa kahden viikon välein läpi, miten on mennyt ja mitä olen enimmäkseen koulun osalta saanut aikaiseksi. Se auttaa motivoimaan, kun on periaatteessa jonkin näköinen päivä, milloin tietyt tehtävät on tehty, kun koulu ei vaadi minkäänlaista aikataulua.
- Vaikka yhteistyötä ei ole jatkunut vielä pitkään, olen kokenut suurta apua opiskeluongelmiini. Olen saanut uusia näkökulmia ja työkaluja pohtia omaa tekemistä tai tekemättömyyttä. Olen kokenut, että työntekijä on aito ja empaattinen sekä haluaa aidosti auttaa minua. Tämä on erittäin tärkeää ongelmien

ratkomisessa, sillä itselle tulee olo, että joku välittää. Olen saanut paljon oppia ja tapoja tutkia itseäni lisää, vaikka sitä pitkään olenkin tehnyt.

- Etsivän nuorisotyön avulla valmistuin ammattiini, kun kävin läpi vaikeita aikoja. Olen myös päässyt osallistumaan Nuottaleireihin, jotka ovat rakentaneet itseluottamusta ja tiimiosaamista paremmaksi.

Avun saaminen opiskelupaikkaan liittyen oli tärkeä asia. Työpaikan mahdollistaminen oli myös suuri asia elämäntilanteessa, jossa ei sillä hetkellä ollut näkyvissä juurikaan mitään uutta. Työ ja koulun pääsykokeet lisäsivät mahdollittoman paljon sitä ideaa, mitä haluan ja mihin haluan suunnata seuraavaksi. Nuorisotyö mahdollisti nämä.

Nuorten vastauksissa tulee esille myös heidän saamansa tuki **työelämävalmiuksiin**. Etsivä nuorisotyö on auttanut ja tukenut nuoria työnhaussa.

- Etsivä nuorisotyöntekijä on auttanut minua työnhaussa ja saamaan elämäni parempaan suuntaan.
- Etsivä tuki minua työttömyyden kohdatessa, ja aikuisen avusta oli suuri hyöty. Etsivä auttoi minua työnhaussa ja kyseli kuulumisiani vielä työpaikan saamisen jälkeenkin! 5/5
- Etsivään saa yhteyden nopeasti, hän ehtii myös tavata nopealla aikataululla. Hoitaa asioita yhdessä kansani, jos en itse ole pystynyt tai osannut. Etsivä järjesti mielenterveysapua sekä auttoi kriisitilanteessa. Hänen kautta pääsin myös kokeilemaan työelämää. Nykyään osaan hoitaa omia asioitani paremmin, olen työelämässä ja lähdin opiskelemaan. Tiedostan, että etsivä auttaa myös jatkossa ja häneen voi milloin vain ottaa yhteyttä.
- Ilman etsivää nuorisotyötä en olisi valmistunut koulusta enkä olisi päässyt töihin, kiitos siis. Ilman meidän kunnan etsivää en olisi tässä nyt.
- Minusta tämä on hyvä kokemus. Pystyy olemaan sosiaalinen hetken aikaa ja pystyy myös oppimaan työnhakuun liittyviä asioita ja taitoja.
- Olen saanut heiltä paljon apua ja tukea asioihin. Uskallan ottaa heihin yhteyttä aina, kun tarvitsen ja heille on helppo puhua. Päätösten tekeminen on paljon helpompaa, kun saa jutella aluksi asioista etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Töiden haku on ruvennut sujumaan paremmin ja olen ehkä itsekkin kehittynyt keskustelujen jälkeen. Jotkut asiat, mistä on ollut vaikeaa päästä irti, on ollutkin paljon helpompaa keskustelujen jälkeen, ja osaan katsoa asiat eri näkökulmasta.

Kysäisin apua työnhaussa koulun loputtua, saatiin tehtyä hakemukset TE-toimistolle, mutta etsivä bongasi vissiin Facebookista jonkun rekrytoinnin ja sain sen kautta työpaikan. Kaikki tapahtui todella nopeasti ja menin vähän sekaisinkin jossain välissä, kun ensin minulla oli kaikki suunnitelmat auki, todella nopealla tahdilla minulla olikin jo työhaastattelu, josta sain työpaikan mielenkiintoiseen hommaan. Etsivä oli hyvänä tukena ja kertoi, mitä seuraavana tehdään ja tapahtuu, väsättiin siinä CV ja yhdessä valmistauduttiin työhaastatteluun. Oli todella mukava kuukausi olla tekemisissä. Etsivä on kyselty ajoittain kuulumisia ja mitenkä töissä on mennyt. En ole vielä hänelle kertonut, mutta sain samaisesta paikasta vakituisen työn! :) Kiitoksia.

Nuorten **elämänhallinnan** vahvistuminen näkyy etsivässä nuorisotyössä monin tavoin siinä, miten nuoret suhtautuvat tulevaisuuteensa. Sovariin vastanneista nuorista 66 % tuntee entistä vahvemmin, että voi itse vaikuttaa oman elämänsä kulkuun, ja 56 % on tehnyt entistä selkeämpiä suunnitelmia tulevaisuuteen. 60 % nuorista uskoo entistä vahvemmin siihen, että selviää mahdollisista ongelmatilanteista niitä kohdatessaan. Joka toisen nuoren (51 %) tyytyväisyys elämään lisääntyi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

- Elämänhallinnan tunne on vahvistunut yhtä yleisesti niin miehillä kuin naisillakin.
- Etenkin 21–28-vuotiailla nuorilla on vahvistuneet tulevaisuuden suunnitelmat sekä ajatus siitä, että he voivat vaikuttaa omaan elämäänsä ja selvittää elämänhaasteista. Nuorten tyytyväisyys omaan elämäänsä on lisääntynyt etsivän nuorisotyön myötä sitä enemmän, mitä varttuneempia he ovat iältään: 26–28-vuotiaista 59 % on entistä tyytyväisempiä elämäänsä.

Elämänhallinnan vahvistuminen tulee esille useiden nuorten kirjoittamissa kuvauksissa siitä, mitä he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä. Nuoret kuvailevat monia taitoja, jotka ovat vahvistuneet ja jotka auttavat heitä haasteellistenkin elämäntilanteiden kohtaamisessa ja elämässä etenemiseen. He ovat saaneet selkeyttä ja vahvuutta omiin päätöksiinsä ja suunnitelmiinsa. Monet nuoret ovat saaneet ”elämänsä raiteilleen” ja elämäntilanteensa kääntymään oikeaan suuntaan etsivän nuorisotyön myötä. Nuoret kertovat saaneet taitoa selviytyä elämänhaasteista eteenpäin. Etsivät nuorisotyöntekijät ovat nuorten voimavara, johon he voivat pysyvästi luottaa.

- Etsivä nuorisotyö on auttanut minua suorittamaan koulun loppuun, jonka jälkeen he myös auttoivat minut mielenterveyspuolelle. Etsivän nuorisotyön ansiosta sain apua arkielämään ja kotoa lähtemiseen, ja olen saanut todella hyvän tukipiirin ympärilleni. Etsivä nuorisotyö on auttanut minua avautumaan ja sosiaalisoitumaan.
- Ilman etsivää polku tulevaisuudelle olisi edelleen hukassa. Olen suuresti kiitollinen etsivän avulle ja kaikesta mitä hän on tehnyt, ja kuinka hän on ohjeistanut parempaan suuntaan.
- Kaikista tärkein apu, mitä etsiviltä olen saanut, on kuunteluapu, ja siinä huomaa, että etsivä on aidosti kiinnostunut asioistani. Voin luottaa täysin etsiviin ja he auttavat ja tukevat elämässä eteenpäin. Tuskin olisin kaidalla tiellä ilman heitä.
- Aittoa apua ja kiinnostusta omiin asioihin. Ei tunnu, että olisi yksin. Olen nyt paljon luottavaisemmin mielin lähdössä tulevaisuutta kohti ja oon oppinut etsivien nuorisotyöntekijöiden ansiosta, että jos haluaa apua, pitää sitä pyytää. Toivon tunne on tosi tärkeä juttu, minkä he ovat antaneet takaisin.
- Apua ongelmiini. Olen luottavaisempi ihmisenä, ja uskon pärjääväni tulevaisuudessa paremmin.
- Ensinnäkin olen mennyt elämässä eteenpäin. Sain työpaikan, asunnon ja osaan hoitaa asioitani. Olen myös löytänyt itsestäni paljon uusia puolia ja olen ollut aktiivisempi ystävyssuhteideni kanssa. Tämän lisäksi olen saanut enemmän itseluottamusta ja koen pärjääväni omillani, sekä tiedostan omia heikkouksiani paremmin. Yleensä ottaen olen vain paremmin tietoinen kaikista mahdollisuuksistani tulevaisuuden suhteen.
- ENT on auttanut saamaan itseluottamusta ja rohkeutta tehdä ja toteuttaa omia valintoja ja suunnitelmia. Paljon tukea on tullut myös arjessa selviämiseen ja vaivaavien asioiden purkamiseen, joko konkreettisesti ohjeistamalla tai ihan ”vain” kuuntelemalla huolia. Osaan asennoitua kohtaamiini haasteisiin hieman luottavaisemmin, ja uskallan alkaa rakentamaan omaa polkuani kohti omaa tulevaisuuttani.
- Koin että minua ”tuupattiin”, työnnettiin eteenpäin rohkaisevasti. Ennen nuorisoesivän tapaamista olin täysin jumissa. Nyt näen hieman enemmän mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Eli iso kiitos sinulle!
- Kun aloitin, en omistanut pienintäkään ajatusta siitä, missä olisin 3 vuoden päästä tai siitä eteenpäin. Etsivän avulla löysin sitä suuntaa, mitä haluaisin tehdä, ja se on loistavaa.

- Luotan enemmän tulevaisuuteen ja että asiat järjestyy.
- Luotettavan aikuisen kelle puhua, se on ollut tärkeää varsinkin, kun äitini asuu eri paikkakunnalla ja olen aika yksin. Olen pystynyt kertomaan omista asioistani vähän rennommin kuin ennen. Etsivä nuorisotyöntekijä on saanut minulle sellaisen olon, että minulla on vaihtoehtoja ja pystyn moneen.
- Niin paljon kaikkea, etten osaa edes luetella. Olen kehittynyt elämässäni monella osa-alueella ja saanut neuvoa vaikka mihin. Olen saanut neuvoja ja apuja ja vinkkejä ja upeita kokemuksia. Olen ollut sen verran monta vuotta tekemisissä etsivän nuorisotyön kanssa, että olen kasvanut ihmisenä ja elämäni on muuttunut hurjasti.
- Olemukseni on muuttunut rutkasti positiivisemmaksi. Iloitsen elämästä täysin rinnoin. Välillä tulee takapakkia, mutta selvästi vähemmän.
- Olen kehittynyt siinä, että jaksan yrittää. En luovuta heti jonkun asian suhteen, jos se ei mene alkuun täysin putkeen.
- Olen oppinut käsittelemään arkisia ala- ja ylämäkiä paljon paremmin. Osaan ajatella nykyään paljon positiivisemmin asioita, mitkä ennen tuntuivat maailmanlopulta. Arjen hallinta on parantunut huomattavasti, unirytmii kääntynyt parempaan päin ja nukun riittävästi. Koulunkäynti on helpottunut etsivien kanssa asioinnin jälkeen erittäin paljon. Väitän, että ilman heidän tukeaan kävisin koulua ylimääräisen vuoden tai lopettaisin kesken. Etsivien tuki ja tsemppaus saa ymmärtämään, että kaikkiin asioihin ei aina voi vaikuttaa, mutta kaikki tulee olemaan kuitenkin hyvin. Vaikkei se sillä hetkellä siltä tuntuisikaan.
- Olen saanut apua melkein kaikkiin elämän asioihin, ja apu on aina ollut ensiluokkaista. Apua olen saanut kouluasioissa, liikunnassa ja ura-asioissa. Tunnen kehittyneeni erilaisissa elämäntilanteissa ja päätöksissä.
- Olen saanut hyviä neuvoja ja näkökulmia, jotka ovat auttaneet päätöstenteossa. Minulla on myös selkeämpi näkemys ja suunnitelma tulevaisuudelleni. On ollut piristävää tavata etsivää nuorisotyöntekijää.
- Olen saanut jakaa huoltani vaikeassa elämäntilanteessa, omille muuttamisen sekä Kela-asioinnin kanssa. Olen saanut tietää paljon erilaisista mahdollisuuksista tilanteeseeni liittyen, ja pikkuhiljaa niiden käsittely ei tunnu enää niin ylitsempääsemättömältä.
- Olen saanut paljon apua opiskeluihini liittyvissä asioissa. Olen huomannut, että olen varmempi tehdessäni päätöksiä, vaikka ne minua pelottaisivat tai jännittäisivätkin. Avun saamisella on ollut suuri merkitys.
- Olen saanut paljon itseluottamusta, saanut apua vaikeissa elämäntilanteissa, milloin olen apua tarvinnut. Siitä syystä olen päässyt omille jaloille. Olen paljon itsenäisempi kuin aikaisemmin. Olen oppinut luottamaan ihmisiin etsivän nuorisotyöntekijän kautta. Olen myös työllistynyt ja hakenut kouluun, koska olen saanut hyvän pohjan elämään etsivän nuorisotyön kautta. Olen myös tarvittaessa saanut tukea päästäkseni hoitoon, mihin en olisi päässyt ilman apua. Hoitoon pääsyjen kautta olen saanut päihdeongelman haltuun.
- Olen saanut tukea harrastuksiini ja mielenkiinnon kohteisiin, ja nyt menen, tutkin ja tavoittelen näitä paremmin. Sain myös tukea arkielämään, terveyteen ja mielenterveyteen, kouluun jne. Etsiväni auttoi minua monella tapaa ja olen kehittynyt monella tavalla.
- Olen saanut tukea ja minulla on parempi olo elämäntilanteessani. Toivo on alkanut herätä liittyen siihen, että pääsen vielä työelämään kiinni ja pärjään tulevaisuudessakin vaikeissa tilanteissa.
- Olen saanut tukea ja uusia näkökulmia arjen asioihin, sekä erilaisia toimintatapoja vaikeuksien kohtaamiseen. Olen kokenut, että minut kohdataan yksilönä ja minusta aidosti välitetään. Huomaan, että on enemmän motivaatiota aloittaa uusia haasteita.

- Olen saanut tukea opiskeluun ja valmistumiseen, ja siinä samalla muihin ongelmiin henkilökohtaisessa elämässäni, mm. univaikeuksiin, ihmissuhteisiin ja stressiin. Asiat on parantunut huomattavasti, ja olen nykyään aikaansaavampi.
- Olen saanut valtavan tuen ja turvan arkeen etsivästä, sekä oppinut hoitamaan asioita paremmin ja itsevarmemmin, sekä pärjäämään vaikeiltakin tuntuvien tilanteiden kanssa. Olen saanut keskustella asioista, joista en ennen kaikkien kanssa ole pystynyt rehellisesti puhumaan, sekä saanut tietoa monista mahdollisuuksista koulun ja työn kanssa. Etsivä auttaa minua selvästi pääsemään elämässä eteenpäin.
- Olen tullut huomattavasti avoimemmaksi. Etsivälle on helppo puhua, ja hän on todella kiinnostunut siitä, mitä minulla on sanottavaa. Minun ei ole pakko puhua asioista, joista en halua puhua ja voin myös keskustella "turhistakin" asioista. Koen, että etsivältä olen saanut rohkeutta avautua enemmän ihmisille. Etsivä on rohkaissut minua puhumaan ja heittäytymään kohti mahdollisuuksia, joita ilman en olisi pystynyt pääsemään siihen pisteeseen, jossa olen tällä hetkellä. Minulla on viimein omia säästöjä ja raha-asiani menevät huomattavasti paremmin. Enää en stressaa liikaa asioista, jotka ennen pitivät minua kiinni.
- Suuri apu on ollut esim. ihmissuhdeasioissa. Sain jätettyä päihdepiirit ja huonot kaverisuhteet taakseni etsivien tsempin ansiosta! Tämä ollut suuri askel eteenpäin voinnissani.
- Tukea henkilökohtaisiin ongelmiin, kuten parisuhdeongelmiin ja perheen sisäisiin ongelmiin, joista en muille kavereille halua edes puhua. Koulun rästihommiin sain tukiopetusta omalle aikataululle hyvin helposti ja nopeasti. Nuorisotalolle on aina mukava mennä helpon ilmapiirin vuoksi. Tuntuu siis kotoisalta. Olen kehittänyt omaa ajatusmaailmaa vähemmän itsekriittiseksi sekä oppinut stressaamaan asioista vähemmän ja elämään päivä kerrallaan.
- Uskallusta lähteä kohti unelmia ja kannustusta uudelle paikkakunnalle muuttamiseen ja korkeakouluun hakemiseen. Myös tukea arkeen, en ole enää kokenut olevani aivan yksin ongelmia kohdatessani. Olen kehittynyt avun hakemisessa ja avun vastaanottamisessa. Katson myös tulevaisuuttani valoisampana kuin ennen.

Ekoja kertoja olin skeptinen sen suhteen, että tarvitsisin apua etsivältä nuorisotyöntekijältä. Oh boy, I was wrong. Lopulta huomasin, kuinka syvällä kuopassa olin, ja ilman ulkopuolisen apua en olisi osannut rakentaa portaita (tikkaita) montusta ylös. Etsivä toi minulle takaisin elämänhalun, jolla haluan luoda tulevaisuuden. Etsivä antoi minulle käden, kun tarvitsin sitä, voimakkaat hartiat, joilla kantaa, kolmannen "jalan" joilla nousin ylös sängystä, kirkaan mielen, joilla synkimmät asiatkin näyttivät vaaleammalta ja paremmalta. Ja lista jatkuis ihan sikana, mutta ilman etsivää, en olisi tässä missä olen tällä hetkellä.

Lähtötilanne on ollut hyvin erilainen, kuin mikä tilanne on nyt. Alussa olin stressaantunut ja ahdistunut, enkä kokenut tulleetni kuulluksi tai ymmärretyksi, saatikka vakavasti otetuksi. Nuorisoetsivä on ollut rinnallani kärsivällisesti ja ehdottanut tapaamisia, ei ole painostanut mihinkään, on tukenut jokaisen askeleen eteenpäin, opettanut taitoja, ja saanut minut toimimaan arjessa, kun itselläni ei ole tuntunut olevan voimavaroja. Kun en ole itse jaksanut käyttää aivoja, nuorisoetsivä on plarannut sivustoja läpi ja hankkinut yhteystietoja, auttanut ja tukenut puheluita tehdessä ja kannustanut olemaan oma-aloitteinen. En enää pelkää sosiaalisia tilanteita ja uskallan soittaa Kelaan, työkkäriin sekä terveystaloihin, sillä toisellakin puolella on ihminen vastaamassa ja auttamassa. Ylistän nuorisoetsivää suuresti. Kriisiksi kasvaneet kaospallot on tullut purettua yhdessä, sekä opeteltua tapoja purkaa niitä itsekin asia kerrallaan.

Etsivässä nuorisotyössä asiakkuudet voivat jatkua useita vuosia. Välillä yhteydenpito työntekijän ja nuoren välillä voi olla tiiviimpää, välillä voi tulla taukoa nuoren tilanteen ja tuentarpeiden muuttuessa. Neljä nuorta kymmenestä Sovariin vastanneesta oli yhteydessä etsivän kanssa enintään kerran kuukaudessa. Kuusi nuorta kymmenestä piti yhteyttä etsivän kanssa vähintään pari kertaa kuukaudessa; kolmasosalla yhteydenpito oli viikoittaista. Vuonna 2022 Sovari-kyselyyn vastanneet nuoret olivat useammin yhteyksissä etsivän kanssa kuin edellisenä vuonna kyselyyn vastanneet.

Sovariin vastanneista nuorista yli kolmasosa oli ollut yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa alle puolen vuoden ajan. Yhteensä noin 60 % heistä oli ollut etsivän nuorisotyön asiakkaana enintään vuoden. Loput 40 % vastanneista oli pysynyt etsivän nuorisotyön piirissä yli vuoden ajan; 22 % nuorista yli kaksi vuotta.

Alle puoli vuotta asiakkaana olleiden yhteydenpito etsivän nuorisotyöntekijän kanssa on hieman aktiivisempaa kuin pitempiaikaisilla asiakkailla. Heistä 62 % on ollut yhteydessä etsivän kanssa vähintään joka toinen viikko ja 38 % harvemmin.

- Nuorten kokemus etsivästä nuorisotyöstä on kokonaisuutena yhtä myönteinen riippumatta siitä, kuinka pitkään he ovat olleet etsivän nuorisotyön asiakkaana. Nuoren luottamus etsivään vahvistuu pitemmän asiakkuuden myötä. Kuitenkin myös alle puoli vuotta etsivän kanssa työskennelleistä nuorista yli 90 % luottaa etsivään niin, että voi kertoa hänelle luottavaisesti omista asioistaan.
- Tavallisimmin nuoret ovat saaneet ensimmäisen puolen vuoden aikana keskustelutukea, tukea opiskeluun sekä hoitaneet virastoasioita etsivän kanssa. Joka kolmas heistä on saanut tukea myös mielenterveyteen ja joka neljäs tukea työnhaussa ja ohjausta muihin palveluihin.
- Puoli vuotta etsivien asiakkaana olleista nuorista 88 % on kokenut sosiaalista vahvistumista ja puolet heistä on kokenut jonkin selkeän myönteisen muutoksen elämäntaidoissaan.
- Nuoret ovat kokeneet edistymistä useimmilla sosiaalisen vahvistumisen osa-alueilla jo ensimmäisen puolen vuoden aikana: joka toinen nuori on saanut omatoimisuutta arkeen, paremman käsityksen itsestään ja taidoistaan, taitoa toimia yhdessä toisten ihmisten kanssa sekä lisää rohkeutta pyytää apua toisilta ihmisiltä ja kertoa näkemyksistään. Yli puolet heistä on saanut selkeyttä opiskeluvaihtoehtoihin ja halukkuutta työssäkäyntiin. Joka toinen heistä on myös tehnyt suunnitelmia elämässä eteenpäin ja saanut luottamusta siihen, että voi selvittää elämän ongelmatilanteista ja vaikuttaa omaan elämäänsä.

Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat olleet etsivän asiakkaana yli kaksi vuotta, 59 % on pitänyt yhteyttä etsivän kanssa vähintään joka toinen viikko. Yhteydenpito vaihtelee ajan myötä ja voi taukojenkin jälkeen aktivoitua uudelleen säännölliseksi.

- Nuorten kanssa on käsitelty erilaisia asioita sitä laajemmin, mitä pidempään asiakkuus etsivässä nuorisotyössä on kestänyt. Yli kaksi vuotta etsivän nuorisotyön asiakkaana olleista nuorista 82 % on saanut keskustelutukea, 69 % tukea virastoasioissa, 54 % mielenterveydessä, 52 % opiskelussa, 51 % muihin palveluihin pääsemiseen, 44 % työnhaussa, 42 % raha-asioissa, 40 % kriisissä tai vaikeassa elämäntilanteessa, 39 % yksinäisyydessä, 37 % ihmissuhteissa sekä 32 % asumisessa.
- Pitkään etsivän nuorisotyön palveluita käyttäneiden asiakkaiden tuen tarve on siis erityisen laaja. Nuorilla voi olla monia haasteita elämässään, joita he käsittelevät etsivän kanssa. He ovat tarvinneet rinnalle kulkijaa, jonka kanssa voi käsitellä kokonaisvaltaisesti nuoren elämään liittyviä asioita.
- Yli kaksi vuotta etsivien asiakkaana olleista nuorista 94 % on kokenut sosiaalista vahvistumista ja 64 % heistä on kokenut jonkin selkeän myönteisen muutoksen elämäntaidoissaan.

- Moniulotteisimmin sosiaalista vahvistumistaan tunnistivat 1–2 vuotta etsivän nuorisotyön piirissä olleet nuoret ja lähes yhtä laajasti yli 2 vuotta palvelussa olleet. Näyttää siltä, että etenkin pidemmän ajan myötä nuoret hyötyvät etsivästä nuorisotyöstä niin, että se vahvistaa heidän itsetuntemustaan, rohkeutta tuoda esille näkemyksiään, oma-toimisuutta arjen asioiden hoitamisessa sekä työelämän taitoja.

Vuosien varrella olen saanut etsivästä nuorisotyöstä erittäin paljon hyvää ja tukea moniin eri asioihin. Olen myös tutustunut muihin nuoriin ja löytänyt ystäviä. Kuluvan vuoden aikana yleinen tuen tarpeeni on vähentynyt, ja olen saanut etsivästä nuorisotyöstä myös luottoa pärjäämiseeni. Kuluvan vuoden aikana olen saanut erityisesti tukea omassa kasvussani identiteettiäni kanssa.

Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista

SOVARI-KYSELYSSÄ NUORIA PYYDETÄÄN kertomaan omin sanoin, miten he kehittäisivät etsivää nuorisotyötä. Tähän kysymykseen vastasi 295 nuorta, eli 12 % kaikista kyselyyn vastanneista nosti esille jonkin kehittämisehdotuksen. Useimpien nuorten on vaikea nähdä, miten etsivää nuorisotyötä voitaisiin kehittää, kun he ovat tyytyväisiä saamaansa palveluun. Nuorilta kysyttiin myös, mitä kielteisiä kokemuksia heillä on ollut etsivästä nuorisotyöstä. Tähän kysymykseen vastasi 163 nuorta eli 6 prosenttia kaikista kyselyyn vastanneista. 788 nuorta vastasi kysymykseen sitä vastoin niin, ettei heillä ollut mitään kielteisiä kokemuksia, vaan ne olivat ainoastaan myönteisiä.

Sovariin vastanneet nuoret kertoivat yhteensä 458 kehittämisideaa tai huonoa kokemustaan etsivästä nuorisotyöstä toiminnan parantamiseksi. Vastauksissa nousi esille muutamia teemoja useampia kertoja. Nuorten kehittämisenäkökohdat voivat antaa pohdittavaa ja peilauspintaa itse kunkin etsivän nuorisotyöntekijän työn arvioimiseksi ja kehittämiseksi. Näitä asioita voidaan myös tarkastella etsivän nuorisotyön laatutekijöinä, joista kannattaa pitää huolta tai joita on hyvä kehittää ja kytkeä etsivään nuorisotyöhön. Nuoret esittivät kehittämistoiveita tai toivat esille huonoja kokemuksiaan etenkin seuraaviin teemoihin liittyen:

1. **etsivän nuorisotyön resursointi ja riittävyys**, 70 ehdotusta ja 63 huonoa kokemusta
2. **etsivän nuorisotyön markkinointi ja tunnettuuden lisääminen**, 70 ehdotusta ja 7 huonoa kokemusta
3. **vuorovaikutuksen kehittäminen etsivän nuorisotyöntekijän ja nuoren välillä**, 19 ehdotusta ja 39 huonoa kokemusta
4. **kynnyksen madaltaminen etsivään nuorisotyöhön**, 17 ehdotusta ja 13 huonoa kokemusta
5. **nuorten ryhmätoiminta**, 17 ehdotusta ja 9 huonoa kokemusta
6. **toiminnan lisääminen etsivään nuorisotyöhön**, 23 ehdotusta
7. **etsivän nuorisotyöntekijän osaamisen vahvistaminen**, 7 ehdotusta ja 10 huonoa kokemusta
8. **ruoka- ja kahvitarjoilut nuorille**, 17 ehdotusta

Eniten nuoret toivovat, että **etsiviä nuorisotyöntekijöitä olisi enemmän** ja heillä olisi **enemmän aikaa** nuoren kanssa. Tapaukset olisivat pitempikkestoisia ja niitä voitaisiin sopia tiheämmin ja nuoren tarpeen mukaan. Nuorilla on moninaisia ja intensiivisiä tuen tarpeita, joihin vastaamiseen tarvitaan etsivän nuorisotyön ja muiden palveluiden riittävää resursointia. Työntekijäresurssien lisääminen tarjoaisi nuorille enemmän valinnanmahdollisuuksia itselleen sopivan työntekijän löytämiseen. Näitä asioita tuli esille muun muassa seuraavissa nuorten vastauksissa:

- Ehdottomasti etsiviä tulisi olla enemmän ja heidän palveluitaan tulisi tarjota useammassa paikassa.
- Ei tule mieleen mitään erikoista muuta kuin että siihen voisi laittaa enemmän resursseja.
- Ehkä enemmän aikaa/resursseja, kun joskus heillä tuntuu olevan monta asiaa kerralla hoidettavana.
- Enemmän aikaa jutteluun olisi hyvä.
- Enemmän aikaa nuorelle.
- Enemmän aikoja mahdollisesti eli vähemmän odotusta.
- Enemmän määrärahoja etsivä nuorisotyölle ja muutenkin nuorisotoimintaan.

- Enemmän määrärahoja, työvoimaa ja aikaa sekä vaivannäköä toiminnan kehittämiseen, jotta toiminta olisi mahdollista toteuttaa hyvin. Työ on todella tärkeää ja arvokasta, mutta vaatii myös työntekijältä paljon, jotta sen voi tehdä hyvin. Sen takia etsivään nuorisotyöhön ja muuhunkin nuorisotyöhön täytyisi panostaa.
- Enemmän resursseja auttaa nuoria kaikilla tarvittavilla tavoilla. Mahdollisesti tapauksissa myös etsivän nuorisotyön esittely tilanteeseen nykyistä aiemmin.
- Etsivää nuorisotyötä, tai lähinnä heidän resurssejaan tulisi tarkastella. Nykyään on paljon nuoria ja nuoria aikuisia, jotka hakeutuvat ja kaipaavat matalan kynnyksen kohtaamista. Ymmärryksen mukaan tarve ja resurssit eivät valitettavasti ole aina kohdanneet.
- Heitä ei loppupeleissä ole niin montaa henkilöä niin, että kaikki tätä tarvitsevat nuoret saisivat tukea niin usein kuin he tarvitsisivat. Jos heitä olisi useampi henkilö ja jos jotenkin pystyttäisiin tavoittamaan kaikki tätä tarvitsevat nuoret.
- Joka kuntaan tarpeeksi työntekijöitä.
- Jokaisen nuoren mukana olisi hyvä olla etsivä nuorisotyöntekijä.
- Laajentaa vaan, koska nuoret tarvitsevat paljon tämmöstä apua.
- Lisää aikaa nuorille. Työntekijät kiireisiä.
- Lisää rahoitusta, jotta toimintaa voisi laajentaa. Suomessa on tällä hetkellä paljon ohjausta vaativia nuoria ja etsivä nuorisotyö on juuri oikea ratkaisu siihen.
- Minusta Suomen valtion kuuluisi ehdottomasti panostaa resursseja nimenomaan tähän työhön. Itse olen kokenut omalla kohdalla tämän olleen elintärkeää. Eli varmaankin kehittämisen kannalta tiiviimpää yhteistyötä nuorten kanssa, enemmän etsiviä. Nämä ovat aika resurssipainotteisia kehittämiskysymyksiä. Myös kiireettömyys olisi kivaa. Joskus keskustelutuokiot on keskeytynyt siihen, kun etsivän on pitänyt lähteä toiseen tapaamiseen tai muihin työjuttuihin.
- Olisi mahdollista saada viikoittaista keskusteluapua eikä joka toinen viikko vain.
- Oma etsivä joka kouluun!
- Tuntuu, että etsivillä on tosi kova kiire aina ja ajan varaaminen menee aina kauas. Enemmän resursseja esim. enemmän työntekijöitä olisi varmaan hyvä.

Nuoret laajentaisivat etsivän nuorisotyön **aikataulua** iltapäiviin ja iltoihin.

- Etsivää nuorisotyötä tulisi mielestäni kehittää siihen, että mahdollinen keskustelu olisi järjestettävissä vielä löysemmällä aikataululla, vaikka tämäkin malli on hyvä. Tietyissä mielessä olisi siis tärkeää saada aikataulut paremmin asiakkaan kanssa kohtaamaan.
- Ilta-aikaan ois joskus kiva saada kiinni.
- Kahville voisi mennä illallakin.
- Miksi tämä palvelu on vain päivällä? Me nuoret haluamme tavata iltapäivällä ja viikonloppuisin.
- Etsivään ei saa yhteyttä viikonloppuna.
- Sopivaa aikaa ei tahtonut löytyä. Miksi ei olla töissä iltapäivällä? Ketä varten tää palvelu on?
- Tavoitettavissa myös ilta-aikaan? Jopa viikonloppuisin?
- Vois todella nähdä muuallakin kuin toimistossa ja päivällä.
- Aikuisten nuorten vuoroa voisi siirtää myöhemmäksi, jotta työssä/koulussa käyvät nuoret voivat osallistua.

Etsivän nuorisotyön **resurssien riittämättömyys** tulee nuorten mukaan esille ongelmina seuraavissa asioissa:

- Aikoja on vähän, jos tulee peruuntuminen tapaamiselle niin seuraavaa aikaa saa odottaa ainakin kuukauden.
- Aikoja oli hankala välillä saada.
- Heillä on liikaa asiakkaita ja liian vähän aikaa välillä, kun kaikki tarvitsevat apua.
- Etsivillä on kalenterit aika täynnä, joten välillä pitää kovastikin sumplia, milloin voidaan tavata.
- Etsivä voisi enemmän olla yhteydessä omalta osaltaan tapaamisten suhteen.
- Etsivällä ei tunnu olevan aina aikaa, vaikka sitä haluaisi järjestää nuorelle, koska nuoria, jotka apua tarvitsevat, on paljon.
- Joskus tuntuu, että minulle ei ole aikaa ehkä niin paljoa kuin itse haluaisin.
- Toisinaan huomannut, että työntekijät ovat kiireisiä ja uupuneita. Tämä ei luonnollisesti ole heidän syytään, vaan toivoisin, että olisi enemmän resursseja.
- Kielteisiä kokemuksia ei ainakaan vielä ole paljon, pääasiassa pettymyksen tunne, jos tapaaminen etsivän kanssa ei onnistu.
- Tapaamisaikojen säännöllisyys ei ole ideaalitasolla. Jos tapaaminen jää välistä/peruuntuu jostakin syystä, saattaa mennä useampi viikko, ennen kuin sovitaan uusi aika. En aina myöskään tiedä, mihin kellonaikaan päivän sisällä tapaamisemme on.
- Tapaamiset yleensä lyhyitä.
- Tuntuu, että mun työntekijällä on kova kiire ja kaikkee muuta menossa koko ajan. Musta tuntuu, että aina ei ehdi kuuntelemaan mua.
- Valmentaja vastaa vähän vaihtelevasti, kun yrittää soittaa.
- Välillä kaipaaisin käyntiaikoja enemmän.

Nuoret toivat esille ongelmana **etsivien nuorisotyöntekijöiden vaihtuvuuden**. Tämä tuo epäyhtenäisyyttä nuorten saamaan palveluun. Uuden työntekijän kanssa yhteistyön aloittaminen voi olla nuorelle vaikeaa.

- Työntekijän vaihtuminen monta kertaa. Tapaamisten peruuntuminen
- Ei pidä yhteyttä/lopettaa eikä tule uutta tilalle.
- Etsivä nuorisotyöntekijä vaihtui kerran ja nyt nykyinen etsivä jää opintovapaille. Ei ole kovin korkea luotto etsivään.
- Työntekijät vaihtuvat usein.
- Täkäläinen etsivänuorisotyöntekijä vaihtunu turhan tiuhaan. Pysyvämpiä etsiviä. Inhottaa, kun joissain paikoissa vaihtuu tosi usein etsivä.
- Se, että etsivät ei vaihtuisi tiuhaan tahtiin. Koska monilla ja myös minulla luottamuksen kehittämiseen uuden ihmisen kanssa vie aina oman aikansa ja se turhauttaa, jos työntekijä vaihtuu useasti. Asiat eivät etene sopivassa tahdissa, jos työntekijä vaihtuu usein, koska luottamus pitää aina saada uudestaan.

Useat nuoret olivat sitä mieltä, että **etsivän nuorisotyön tunnettuutta** tulisi parantaa niin, että nuoret osaisivat hakeutua palveluun ja myös heidän läheisensä osaisivat ohjata heitä sinne paremmin. Osa nuorista oli kuullut etsivästä nuorisotyöstä sattumalta ja he miettivät, tiedotetaanko etsivästä nuorisotyöstä riittävästi. Nuorten mielestä etsivä nuorisotyön tulisi olla tunnettu matalan kynnyksen palveluna, jossa saa apua ja tukea monenlaisissa asioissa. Nuoret ehdottivat, että tiedotusta lisättäisiin esimerkiksi kouluihin ja oppilaitoksiin.

- Ehdottomasti enemmän näkyvyyttä heille. En tiennyt edes heidän olemassaolostaan puoli vuotta sitten. Todella moni nuori varmasti kaipaa juuri tällaista "isoveljeä tai -sisko" jolle voi jutella, jolta saa hyviä neuvoja ja joka osaa auttaa.
- Edelleen on vallalla ajatus, että etsivänuorisotyö etsii ja auttaa lähinnä yläasteikäisiä ongelmistaan. Enemmän tarttisi saada resursseja markkinointiin, mitä kaikkea tämä oikeasti on.
- Sitä pitäisi laajentaa ja jakaa tietoa palvelusta enemmän.
- Ehkä mainostaa enemmän kaikille. Minun mummoni suositteli etsivää. En olisi muuten siitä edes ollut tietoinen.
- En itse tiennyt kyseisen palvelun saatavuudesta, ennen kuin siitä minulle kertoi toinen taho.
- En ollut aiemmin kuullut etsivästä nuorisotyöstä ennen kuin minuun otettiin yhteyttä heidän kauttaan. Etsivästä nuorisotyöstä voisi siis kertoa enemmän kaikilla koulutusasteilla, jotta useampi nuori löytäisi heidät.
- Peruskouluissa, ammattikouluissa ja lukion loppuvaiheilla voitaisiin kertoa etsivästä nuorisotyöstä. Jos nuori joutuu tilanteeseen, että ei vaikka saakaan töitä tai mitä tahansa muita ongelmia omassa elämässä, tietäisi sitten paremmin, että etsivän apua on saatavilla.
- Siitä voisi enemmän mennä puhumaan kouluihin tunneille tai auditorioon. Minusta tuntuu, että nuoret ei oikein tiedä kunnolla, mikä se on ja mitä he tekevät. Myös jos on päihdeongelma tai kotona hankalaa, niin nuori ei välttämättä uskalla pyytää apua, koska pelkää viranomaisia, joten ehkä voisi kertoa myös kouluissa enemmän, että miten edetään nuoren kanssa, jos on vaikka kotona asiat huonosti.
- Varmaan enemmän mainontaa varsinkin lukiossa, kun en edes tajunnut koulun alussa etsivästä nuorisotyöstä. Muutenkin varmaan saatavuutta voisi kehittää.
- Enemmän näkyvyyttä netissä.
- Enemmän pitäisi antaa nuorille tietoa, jotka eivät ole tekemisissä etsivän kanssa. Esimerkiksi itse alussa luulin, että vain ns. "ongelmanuoret" asioi etsivän kanssa, vaikka etsivän kanssa voi asioida todella pienissäkin ongelmissa. Ihan mihin vain asiaan voi pyytää apua ja etsivä auttaa tai ohjaa nuoren ihmiselle, joka pystyy auttamaan.
- Enemmän saisi mainostaa ja tulla nuorten tietouteen!! Tosi moni tarvitsisi juuri etsiviä... Jotenkin saada sitä imagoa "cooliksi", että nuoret haluaisikin hakea, jos ei ole oikein ideaa, monilla kun ei ole.
- Googleen kannattaisi paikantaa nuorisotilojen osoitteet, jotta löytää perille. Ehkä enemmän markkinointia ja tietoa tästä palvelusta, että osaa ottaa myös itse yhteyttä, jos on tarve.
- Ilmoittaa paremmin mitä on meneillään ja päivitellä someja.
- Itse etsivässä nuorisotyössä ei tullut omalla kohdalla vastaan mitään ongelmia, mutta palvelun ääreen pitäisi olla helpompi päästä. Pääsin itse etsivän tapaamiseen vain sattuman kautta. Ohjaamotaloon ensi kertaa mennessäni minut ohjattiin HOT-valmennukseen, joka oikeastaan vain lisäsi ahdistustani. Vasta valmennuksen lopussa ohjaaja kysyi, että olisinko kiinnostunut etsivän nuorisotyöntekijän palveluista.
- Keksiä parempia työnimikkeitä, että nuoret osaavat hakea apua jne.
- Mahdollisimman helposti löydettäväksi, jotta mahdollisimman moni apua tarvitseva saa sitä.
- Mainostuksessa voisi käyttää enemmän apuna nuoria.
- Markkinointi nuorille aikuisille tarvitsisi olla näkyvämpää. Kerroin teidän toiminnasta somessa, ja se oli täysin uusi juttu isolle osalle. Ohjaamon nettisivuilla voisi lukea selkeästi ja yksinkertaisesti bullet pointeilla, milloin kuuluu olla yhteydessä.
- Tietoa mahdollisuuksista pitäisi saada suuremmalle ryhmälle ihmisä.

- Mielestäni olisi hyvä, jos erilaiset oppilaitokset tekisivät jollain tavalla yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa, jotta opiskelijoilla olisi mahdollista saada tietoa nuorisotyöstä. Itse en ollut kuullutkaan koko asiasta aikaisemmin, koska koulut/muut tilat, joissa väestö on nuorisoa, eivät kerro ihmisille kaikesta tuesta, joihin heillä voi olla oikeus. Etsivä nuorisotyö saisi siis olla näkyvämpää siinä mielessä, että nuorisolle annettaisiin siitä tietoa yleisesti.
- Nettisivuilla voisi kertoa selkeämmin siitä, miten ja mihin kaikkeen etsivältä nuorisotyöltä voi saada apua.
- Näkyvyyttä voisi korostaa astetta enemmän, mutten tiedä millä tavalla. En seuraa Tiktokkia sekä Instagramin algoritmin takia päivityksiä näkyä todella huonosti.
- Tiedottaa estävästä nuorityöstä enemmän! Sain tietää ohjaamoista mielestäni todella myöhässä.
- Voisi olla paremmin löydettävissä.

Mielestäni auttaisi, jos olisi selkeämpi rakenne toiminnassa tai se esiteltäisiin selkeämmin. En ikinä oikein kunnolla päässyt kärryille toiminnasta tai missä kaikissa asioissa on mahdollista saada apua. Yritin kysyä, ja vaikka sain joitain esimerkkejä toiminnasta, olisin ehkä kaivannut sellaista virallisempaa, että oltaisiin lueteltu kaikki osa-alueet, jossa apua on saatavilla ja millaista apua. Avoimet kysymykset, esim. "miten menee" ja "missä tarvitset apua", on ainakin mun mielestä tosi vaikeita ja vaikeasti määriteltävissä ja vastatattavissa, jos ei tiedä, mitä apua tarkalleen on saatavilla tai jos koko elämä on yleisesti hajalla XD. Mielestäni esimerkiksi kysymyslomake tai muu tarkempi kartoitus siitä, miten elämässä menee sen kaikilla osa-alueilla ja niihin tarkkojen vastausten hakeminen konkreettisilla kysymyksillä olisi parempi, koska siinä ei tule paineita, että pitää itse tuoda kaikki esille tai listata kaikkia ongelmia. Apu voisi myös yleisesti olla konkreettisempaa.

Etsivästä nuorisotyöstä tulisi kouluissa puhua enemmän. Useampi voisi hyötyä etsivästä nuorisotyöstä, mutta ei välttämättä osaa hakeutua etsivän luokse. Etsivä nuorisotyö on ainakin itselleni tuotu esille muutamilla tosielämän esimerkeillä, kuinka on autettu vaikkapa mielenterveysongelmista tai perheväkivallasta kärsiviä. Se on hienoa, mutta ainakin itselleni tuli silloin ajatus, että omat asiansi eivät ole riittävän isoja. Enemmän voisi tuoda esille sitä, että etsivän kanssa voi mennä puhumaan ihan mistä tahansa ja se voi olla vaikka kertaluontoista.

Osa nuorista kehittäisi etsivän nuorisotyöntekijän **vuorovaikutukseen** liittyvää osaamista esimerkiksi niin, että hän osaisi ottaa puheeksi erilaisia asioita nuoren kanssa tai kuunnella paremmin nuorta. Osa nuorista toi esille vaikeita tilanteita etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Etsivä on voinut painostaa liikaa nuorta tekemään asioita ja etenemään suunnitelmien toteuttamisessa. Joskus nuori olisi kaivannut enemmän kannustusta ja "eteenpäin potkimista". Työ edellyttää etsivältä nuorisotyöntekijältä hyviä vuorovaikutustaitoja, jotta yhteistyössä edetään nuoren tuntemuksia ja näkemyksiä kuunnellen.

- Ei minulla ole varsinaisesti mitään kielteistä sanottavaa. Ensimmäisen ohjaajan kanssa en tuntenut kemioiden kohtaavan, johon tietenkkin on voinut vaikuttaa omakin elämäntilanne eli välttämättä ongelma ei ollut etsivässä itsessään.
- Ei mitenkään heissä, mutta itsestäni olen löytänyt asioita mitkä häiritsevät minua. Esimerkiksi, kun etsivät ehdottavat jotain niin minun on vaikea sanoa ei, jos en ole varma jostain asiasta. Sitten saatankin olla

lupautunut johonkin, mistä en ole varma edes pitäväni. En siis syytä etsiviä tästä, vaan itseäni, kun en vain suoraan sano, mitä olen mieltä.

- Etsivän vähättelevät puheet tilanteesta, joka pelottaa minua.
- Joskus aikoinaan kiusaamiseen ei puututtu.
- Joskus sattui niin, et olin ihan hajalla ja nuorisotyöntekijä otti just silloin yhteyttä ja koitti keksiä, et minne suuntaisin seuraavaks, vaikka itse ei jaksanut ees ajatella huomiseen päivään asti ja oli ihan uupunut.
- Kokemuksistani en ihan tuntenut, että etsivät olisivat missään vaiheessa kunnolla ymmärtäneet tai päässeet kärryille tilanteestani. Ensimmäisen tapaamiskerran jälkeen tuli aika toivoton olo ja vahva tunne siitä, että on sittenkin vain yksin ja ainoa keino selvitä on hoitaa asiat itse, koska en kokenut, että oikeisiin asioihin olisi puututtu tai avuntarvetta edes nähty. En vain oikein kokenut, että olisin saanut mihinkään kunnolla apua, vaikka olisin sitä tarvinnut. Myöskin osittain oma syy, kun en varmaan tarpeeksi suoraan osannut ilmaista avun tarvetta, mutta koin että niitä asioita oli ehkä vähän vaikea tuoda esiin siinä.
- Muutaman kerran koin etsivän negatiiviset tunnetilat vahvasti ja ne vaikuttivat minuun negatiivisesti, kun olin läsnä.
- Ehkä pitäisi enemmän kuunnella siinä, että mitä alan työtä haluaisi tehdä.
- Ehkä voisivat itse tarjota juttelua kavereista tai perheestä tms.? Ei itselle oikein tullut mieleen tai sitä ei kehtaa kysyä helposti.
- Enemmän jotain aktiviteettia vaikka. Hankala puhua aidosti vaikeista asioista, kun tapaamisiakin on niin vähän.
- Enemmän yhteydenottoja nuoriin myös sen jälkeen, kun toiminta nuoren kanssa on päättynyt tai tauolla, esim. voimien ja kuulumisten kysymistä varten. Esimerkiksi ensin kuukausi sen jälkeen, kun toiminta on päättynyt, ja seuraavan kerran vuoden päästä.
- Enemmän ymmärrystä sille, että me ei kaikki haluta samoja asioita tulevaisuudelta, vaan meillä on tosi erilaisiakin ajatuksia ja haaveita. Ei siis saa "tuputtaa" yhdenlaista ajatusta. :)
- Ehkä paremmin voi kysyä mitä haluat eikä pelkästään olettaa, että asiakas kertoo mitä haluaa. Aina ei välttämättä uskalla jostain syystä puhua jostain, vaikka olisi hyvä käsitellä asia.
- Etsivän voisi sanoa käyntien myötä tulevan liiankin tutuksi, jolloin aroista asioista puhuminen vaikeutuu minulle. Koen, että vaikeista asioista puhuminen on helpompaa täysin vieraan ihmisen kanssa.
- Etsivän vähättelevät puheet tilanteesta, joka pelottaa minua.
- Etsiväni tuntuu usein olevan kiireinen. Viestitellessä etsivän kanssa, hänen vastaukset viesteihini vaikuttavat välillä ns. kiireisen oloisilta, joka on ikävää omasta mielestäni... ja tästä tulee välillä sellainen olo minulle itselleni, että etsivä ei ole kiinnostunut asioistani. Etsivällä ei ole aina tarpeeksi aikaa minulle tapaa- miskerroilla.
- Kaksi etsivääni keskustelevala todella paljon keskenään.
- Sen et ei kyselisi henkilökohtaisia asioita, josta en oikee katsonut hyvällä!
- Vähän liian paljon sanoo perään asioita ja tuntuu ettei minuun luoteta
- Välillä tuntuu, että ne jotkut asiat ei oikeasti olisikaan niin hankalia, kun on vastattu vähän siihen tyyliin että "Ai mikä siinä on nyt hankalaa?", "Eihän tossa oo mitään!", ja vähän naurahdetaan päälle. Vähän semmonen, että selvä, en sitten enää viitti sanoa niitä asioita, mitkä ei tälle toiselle henkilölle ole vaikeita.
- Etsivän pitäisi enemmän laittaa nuorelle viestiä ja kysyä tältä, että mitä kuuluu tai miten menee.
- Kuulumisten kyselyä jatkossa, vaikka vain miten menee tms.
- Nuorten kanssa pitäisi puhua kaikista asioista ja etenkin painottaa, että puhuminen on luottamuksellista.

- Toivoisin enemmän kysymyksiä varsinkin, jos on huono puhumaan asioita muiden kanssa, niin ei tulisi paljon hiljaisuushetkiä. Kun onha ne vähän ahdistavia, ku molemmat ei keksi, mitä sanoa.
- Voisi näyttää vähän enemmän luottamusta.
- Keskustella enemmän henkilökohtaisesta tilanteesta (työnhaun suhteen).

Nuoret esittivät toiveita lisätä **toimintaa** etsivään nuorisotyöhön.

- Enemmän kokeiluja asioihin, mitä normaalisti ei välttämättä ole mahdollista raha- tai muista syistä kokeilla.
- Enemmän tapaamisia ja yhdessä tekemistä.
- Etsivä voisi pienemmällä kynnyksellä lähteä asiakkaan kanssa kahville tai keilaamaan tai kesällä rannalle istuskelemaan yms. Vaihtoehtoisesti toimistosta voisi tehdä kodikkaamman, ettei tunnu siltä kuin toimistossa tai lääkärissä nököttäisi.
- Keksittäisiin enemmän tekemistä yleisesti.
- Joitakin pelejä toimistolle.
- Järjestää enemmän kahviloita ja urheilua useamman kerran viikossa.
- Kaikki on ollut tosi helppoa. Ehkä joskus keksiä muuta tekemistä kuin istuminen ja puhuminen.
- Käsitöitä olisi kiva tehdä enemmän.
- Leikin kautta, oppimisen kautta.
- Lisää harrastuksiin tutustumisia.
- Lisää palkkaa etsiville ja lisää varoja toiminnan monipuolistamiseksi.
- Lisää ulkoilua ym. pihatouhuja.
- Olisi hyvä, jos maahanmuuttajille olisi ryhmiä, jossa vahvistetaan suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta!
- Mahdollisesti tapahtumien järjestämistä, jotka houkuttelevat nuoria.
- Pienemmällä kynnyksellä asiakkaan kanssa esim. kahville tai syömään tai jotain muuta aktiviteettia.

Osa vastanneista kehittäisi **nuorten ryhmätoimintaa** etsivän nuorisotyön osaksi tai sen rinnalle. Näin voitaisiin lisätä nuorten harrastamista, yhdessäoloa ja mahdollisuuksia löytää uusia ystäviä.

- Enemmän aikuisille nuorille toimintaa.
- Enemmän leirejä.
- Enemmän nuorten aikuisten ryhmiä syksyyn.
- Enemmän ryhmätoiminnan mahdollisuuksia.
- Enemmän toimintaa ja tuoda yhteen nuoria.
- Etsivässä nuorisotyössä toiminta muiden nuorten kanssa tuntuu toivottua vähäisemmältä. Kaverien löytäminen etsivän nuorisotyön ryhmätoiminnan kautta tuntuu haastavalta.
- Nuorten harrastetoiminnan lisääminen, esimerkiksi leiritoimintaa usealle päivälle.
- Olisi kiva, jos jatkossa olisi vaikka peli- tai leffailtoja vaparilla vanhemmille nuorille.
- Olisi kiva, jos olisi tarjota enemmän jotain harrastusmahdollisuuksia, vaikka porukalla.
- Olisi kiva, jos ryhmään kuulumisen tunnetta yritettäisiin parantaa, että kenellekään ei jää paha mieli tai että ei enää halua tulla mukaan vaikka kahvitteluhetkiin tai lautapeli-iltoihin.

Muutama nuori toi esille etsivien nuorisotyöntekijöiden **osaamisen vahvistamiseen** liittyviä asioita.

- Ihmisiä, jotka tietää jostai eikä vaa oo peukalo keskellä kämmentä.
- Tukea vahvemmin vähemmistöryhmiä, koska meille on vaikeampaa kotoutua.
- Tällä hetkellä pitäisi mielestäni enemmän ottaa huomioon nuorten kasvavat mielenterveysongelmat ja päihdeongelmat ja tarjota enemmän tukea avun etsimiseen.
- Esimerkiksi työntekijöiden koulutukset työn ohessa ovat varmasti tärkeitä ja hyödyllisiä kokonaisvaltaisessa työssä. Itse toimintaan en osaa oikein sanoa. Kokemuksieni mukaan mm. kahvit, leirit ja ryhmät ovat toimineet hyvin ja toiminta on rentoa ja osallistavaa - matalalla kynnyksellä.
- Voisi olla jokin ei niin julkinen tila, missä tavata etsiviä. Voisi olla esim. etsivien oma toimisto yms. Mielenterveyspalveluista voisi infota asiakkaita.
- Asiantuntijoilla tulisi ehkä olla vielä enemmän tietoa esim. työkkärijutuista ja opiskelumahdollisuuksista...
- Etsiville enemmän infoa vaihtoehtoista.

Muutammat nuoret kertoivat vaikeudesta tulla etsivän nuorisotyön palveluun. Nuorilta vie aikaa tutustua etsivään nuorisotyöhön ja päästä perille, mistä siinä on kysymys. Vie myös aikansa, että nuori oppii luottamaan etsivään nuorisotyöntekijään. Nämäkin asiat on hyvä tunnistaa ja pohtia, miten **kynnystä tulla palveluun** voidaan madaltaa. Nuoret ehdottivat myös, että etsivät nuorisotyöntekijät tekisivät enemmän jalkautuvaa työtä siellä, missä nuoret viettävät aikaansa, ja näin löytäisivät nuoria palvelun piiriin.

- Ehkä siten, että he olisivat "helpommin saatavilla" aluksi. En uskaltanut ensin ottaa yhteyttä etsivään, joten ehkä kynnyksen pitäisi olla siihen ns. matalampi, että nuoret uskaltaisivat ottaa etsivään yhteyttä.
- En tiedä kuinka paljon kontaktoitte nuoria, mutta aina mitä enemmän, niin sitä enemmän löytää autettaviaakin.
- Enemmän kiinnostuneita nuorista ja helpommin lähestyttävissä olevia. Ei nuori tule sinun luokse, sinun on tultava nuoren luokse.
- Helpommin saataville.
- Jalkautuvaan työhön pitää panostaa sekä nuorten tavoittamiseen.
- Kehittämisen kohteena voisi olla palvelun entistä näkyvämpi mainostus. Avun hakemisen kynnyksen madaltaminen voisi helpottaa ahdistuksesta kärsiviä nuoria ottamaan yhteyttä.
- Mielestäni etsivää nuorisotyötä tulisi saada enemmän näkyviin ja varsinkin, kuinka matala kynnyks on mennä puhumaan ja pyytämään apua etsiviltä.
- Palveluihin tulisi olla matalampi kynnyks hakeutua.
- Pitäisi olla enemmän mahdollisuutta saada tapaamisia. Etsivät voisi myös sopia tapaamisia nuoren kotiin tai jonnekin nuorelle helppoon paikkaan. Näin on toimittu muissakin kunnissa/kaupungeissa, kun se kotoa lähteminen voi monelle muullekin olla iso haaste.
- Tämä toimii mielestäni hyvin, toki ehkä enemmän mahdollisuutta saada apua ja pienempää kynnystä päästä juttelemaan.
- Voisin suositella Discordin käyttöä koska nykyään suurin osa nuorista, itsekin käyttää sitä joka päivä. Discord on tietokone ohjelma missä voi keskustella muiden kanssa puhelussa tai viestillä. Myös suuri osa Discordia on serverit. Minun mielestäni olisi hyvä jos etsivillä olisi oma Discord serveri missä he voivat myös ehkä saada nuoria kiinni viestillä. Ohjelmanhan saa myös puhelimeen. Tämä on vain idea mikä minulla on pyörinyt mielessä välillä koska koneella olen paljon ja Discord on minulla aina auki toisella näytöllä :D
- Jalkautuvaan työhön pitää panostaa sekä nuorten tavoittamiseen.

- Vois olla joskus tossa kylillä sillai kuin muissakin kaupungeis.
- Tämä toimii mielestäni hyvin, toki ehkä enemmän mahdollisuutta saada apua ja pienempää kynnystä päästä juttelemaan.

Muutamat nuoret toivat esille, että etsivän nuorisotyön **asiakkaiden ikähaitaria** voisi laajentaa.

- Ikärajaa voisi hioa kumpaakin suuntaan.
- Mielestäni olisi hyvä laajentaa ikähaitaria tai tehdä sitä joustavammaksi, jotta myös 30-vuotiaille olisi tarjota jonkinlaista tukea. Vaikkei ole enää lain silmissä nuori, saattaa monilla olla yhtä lailla asiat hakusessa.
- Se voisi olla alle 35-vuotiaille.
- Yli 29-vuotiaille myös mahdollisuus etsivän palveluille. Olen alkanut nyt jo pohtia, että keneltä pyydän apua, kun täytän 30 vuotta ja olen yli-ikäinen etsivän asiakkaaksi.
- Yläikärajaa tulisi nostaa mielestäni.

Nuoret toivoivat etsivän nuorisotyön yhteyteen mahdollisuutta **ruokailuun** tai muihin tarjoiuihin.

- Enemmän käytettäviä resursseja. Esimerkiksi ruokaan varata enemmän rahaa. 3 € per annos on naurettavan pieni, joka tuottaa ongelmia paljon. Vangit saa enemmän tukea ruokaan kuin me.
- Mahdollisuus tarjota nuorelle (edes välillä) kahvi tai jopa ruokailu.
- Ois hyvä, jos sais ottaa ruokaa kanssa.
- Ruoka kahvilassa olisi kiva
- Tähän on vaikea sanoa kun olen saanut kaiken mitä olen aina halunnut, paitsi en tainnut ikinä päästä pizzalle :)
- Useampaan kaupunkiin ilmainen ruokajakelu nuorille olisi mukava.
- Voisiko ottaa keittoa myös? Ei tule juuri syötyä.
- Voisko saada myös safkaa kun nähään. yleensä ei rahaa kauheesti safkaan jää, ni ois hienoo, jos kerran viikossa sais syödä kunnolla!

Etsivä nuorisotyö saa nuorilta erittäin myönteiset arviot. He ovat yleisesti hyvin tyytyväisiä siihen, miten etsivässä nuorisotyössä toteutuvat sellaiset periaatteet, joita siihen lähtökohtaisesti ajatellaan kuuluvaksi. Laadukas palvelu mahdollistaa nuorten tuensaannin sekä etenemisen monissa erilaisissa käytännön asioissa ja omalla polullaan. Nuorten sosiaalinen vahvistuminen on laaja-alaista etsivän nuorisotyön myötä. On tärkeää kuulla nuorten näkemyksiä palvelun kehittämiseksi ja huolehtia hyvästä etsivästä nuorisotyöstä myös jatkossa. Etsivä nuorisotyöntekijä on monelle nuorelle tärkeä rinnalla kulkija.

Kysellä useammin asiakkailta, että miten palveluita voisi kehittää. Kerran vuoteen ei mielestäni riitä sillä maailmankuva ja monet muut asiat muuttuvat niin nopealla tahdilla - tämän myötä myös asiakkaiden tarpeet muuttuvat.

Olisi hyvä, jos nuoret saataisiin yhteen saman katon alle, esim. Koulussa pohtimaan sekä ideoimaan nuorisopalveluihin liittyviin asioihin, puutteisiin ja parannettavissa oleviin asioihin. Näin saataisiin yhteistyöllä itse nuorilta (palvelujen käyttäjiltä) vastauksia paremmin. Tiedän itse nuorena, että "en tiitä", "ei oo ideoita", ei tarkoita että ei olisi ideoita, vaan sitä, että "en jaksa miettiä/ei kiinnostaa". Suomessa ON hyyyvin paljon nuoria, joita täysin varmasti kiinnostaa. Heille pitää vain näyttää tarpeen tasoinen tapa, miten he parhaiten, nopeiten, helpoiten, sekä eniten pystyisivät vaikuttamaan aidosti.

LIITE 1. SOVARI-KYSELYYN VUONNA 2022 VASTANNEIDEN NUORTEN TAUSTATIETOJA

1. Sukupuolijakauma

	Lukumäärä	%
Mies	1018	41 %
Nainen	1 253	50 %
Muu / en halua määritellä	217	9 %
Yhteensä	2 488	100 %

2. Ikäjakama

	Lukumäärä	%
Alle 16-vuotias	53	2 %
16—20-vuotias	1 033	42 %
21—25-vuotias	1 030	41 %
26—28-vuotias	297	12 %
Yli 29-vuotias	78	3 %
Yhteensä	2 491	100 %

3. Elämäntilanne

	Lukumäärä	%
Peruskoulussa	24	1 %
Opiskelija	461	28 %
Työpajalla tai kuntouttavassa työtoiminnassa	229	14 %
Työssä	221	14 %
Työtön	357	22 %
Sairaana	107	7 %
Eläkeläinen	62	4 %
Muu	178	11 %
Yhteensä	1 486	100 %

4. Kuinka pitkä aika on kulunut siitä, kun nuori on ollut ensimmäisen kerran yhteydessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Alle 6 kuukautta	910	36 %
6 kk – 1 vuosi	573	23 %
Yli 1 vuosi – 2 vuotta	469	19 %
Yli 2 vuotta – 3 vuotta	228	9 %
Yli 3 vuotta	329	13 %
Yhteensä	2 509	100 %

5. Kuinka usein nuori on ollut yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Harvemmin kuin kerran kuukaudessa	263	15 %
Kerran kuukaudessa	445	26 %
Joka toinen viikko	429	25 %
Kerran viikossa	357	22 %
Useita kertoja viikossa	198	12 %
Yhteensä	2 317	100 %

Jokaisesta Sovari-kyselyyn vastanneesta 2509 nuoresta ei ole saatavilla kaikkia taustatietoja.